

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning och gränsbevakningslagen samt av vissa lagar som har samband med dem

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det ändringar i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning, gränsbevakningslagen, lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet, polislagen och skjutvapenlagen.

Enligt propositionen ändras bestämmelserna om avgångsåldern för tjänster vid Gränsbevakningsväsendet så att de motsvarar vad som i pensionslagen för den offentliga sektorn föreskrivs om senareläggningen av pensionering. Bestämmelserna om Gränsbevakningsväsendets tjänstgöringsförbindelser preciseras när det gäller såväl definitionen av avgång från tjänst som den förbindelse som krävs av den flygande personalen. Bestämmelserna om skyldigheten i fråga om uppträdande och skyldigheten att använda uniform preciseras när det gäller studerande vid Gräns- och sjöbevakningsskolan.

I gränsbevakningslagen, lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet och skjutvapenlagen görs det lagtekniska ändringar med anledning av Europaparlamentets och rådets förordning om en europeisk gräns- och kustbevakning. Till gränsbevakningslagen fogas det bestämmelser om beslutsfattande vid statsrådets allmänna sammanträde och befogenheterna för tjänstemän som hör till Europeiska unionens snabba gränsinsatsenheter när Finland är förpliktat att utan egen begäran ta emot sådan assistans inom sitt territorium som samordnas av Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån. Till polislagen fogas det bestämmelser om polisens deltagande i Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns återvändande-åtgärder, insatser och övriga verksamhet.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	3
1 NULÄGE OCH FÖRESLAGNA ÄNDRINGAR	3
1.1 Avgångsålder	3
1.2 Rätt att kvarstå i tjänst efter avgångsåldern	4
1.3 Tjänstgöringsförbindelser	4
1.4 Studier vid Gräns- och sjöbevakningsskolan	5
1.5 Europeisk gräns- och kustbevakning	5
2 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	7
2.1 Ekonomiska konsekvenser	7
2.2 Organisatoriska konsekvenser	7
2.3 Könsrelaterade konsekvenser	8
3 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	8
4 SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER	11
DETALJMOTIVERING	11
1 LAGFÖRSLAG	11
1.1 Lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning	11
1.2 Gränsbevakningslagen	15
1.3 Lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet	17
1.4 Polislagen	17
9 kap. Särskilda bestämmelser	17
1.5 Skjutvapenlagen	19
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	19
3 IKRAFTTRÄDANDE	19
4 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	19
LAGFÖRSLAG	23
1. Lag om ändring av lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning	23
2. Lag om ändring av gränsbevakningslagen	28
3. Lag om ändring av 39 § i lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet	30
4. Lag om ändring av 9 kap. i polislagen	31
5. Lag om ändring av 17 § i skjutvapenlagen	33
BILAGA	34
PARALLELLTEXTER	34
1. Lag om ändring av lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning	34
2. Lag om ändring av gränsbevakningslagen	42
3. Lag om ändring av 39 § i lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet	45
4. Lag om ändring av 9 kap. i polislagen	46
5. Lag om ändring av 17 § i skjutvapenlagen	49

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge och föreslagna ändringar

1.1 Avgångsålder

Pensionslagen för den offentliga sektorn (81/2016) trädde i kraft den 1 januari 2017. Enligt lagen senareläggs pensioneringarna från och med 2018 med tre månader per år till dess att två års senareläggning av pensioneringarna har uppnåtts 2025. I pensionslagen för den offentliga sektorn föreskrivs när rätten till pension börjar. Man kan gå i pension när den lägsta åldern för ålderspension uppnås. På motsvarande sätt upphör ett anställningsförhållande senast när avgångsåldern uppnås. I pensionslagen för den offentliga sektorn finns det också bestämmelser om militärpensionssystemet.

Bestämmelser om avgångsåldrarna i militära tjänster vid Gränsbevakningsväsendet finns i 35 a § i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning (577/2005). För att undvika en situation där ett anställningsförhållande upphör vid avgångsåldern och det inte föreligger någon rätt till ålderspension, ska bestämmelserna om avgångsåldern i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning ändras så att den motsvarar reformen. Vid beredningen av pensionsreformen var ett centralt mål att från och med 2018 senareläggs på ett jämlikt sätt för alla grupper pensioneringen med tre månader per år. Det finns även behov av att på motsvarande sätt höja avgångsåldrarna gradvis.

Enligt pensionslagen för den offentliga sektorn graderas militärers lägsta ålder för ålderspension enligt födelseåret från 55 år och för flygare från 45 år uppåt. Det har inte fastställts en tabell över pensionsåldern för alla specialgrupper, men i 102 § 5 mom. i pensionslagen för den offentliga sektorn anges det att en militärs lägsta ålder för ålderspension är samma som hans eller hennes avgångsålder, om denna är högre än den i paragrafens 2–4 mom. föreskrivna lägsta åldern för ålderspension. Om villkoren enligt paragrafens 6 och 7 mom. uppfylls kan militären dock få ålderspension redan före sin avgångsålder.

I Gränsbevakningsväsendets andra militära tjänster än de högsta militära tjänsterna är avgångsåldern 55 år. Avgångsåldrarna ska höjas till att motsvara avgångsåldrarna enligt pensionslagen för den offentliga sektorn. En höjning är nödvändig, eftersom den lägsta åldern för ålderspension annars blir högre än den nuvarande avgångsåldern och då uppstår det ingen rätt till ålderspension. Avgångsåldrarna ska höjas från och med 2018 med tre månader per år till dess att två års senareläggning av pensioneringarna har uppnåtts 2025.

Finansministeriet har i sitt brev av den 29 januari 2016 till inrikesministeriet och försvarsmi-
nisteriet ansett att det är viktigt att pensionsreformen gäller alla personalgrupper i statens tjänst på lika grunder utan att lämna någon grupp utanför ändringen. Därför är avsikten att vid Gränsbevakningsväsendet höja avgångsåldern för Gränsbevakningsväsendets högsta militära tjänster och för dem som tjänstgör i uppgifter som förutsätter flygarutbildning för att de på lika grunder ska omfattas av senareläggningen av pensioneringen. Det är inte nödvändigt att höja avgångsåldrarna för dessa tjänster eftersom personerna som tjänstgör i dem kan gå i ålderspension redan före sin avgångsålder, om förutsättningarna uppfylls, och de lägsta åldrarna för ålderspension inte är högre än de nuvarande avgångsåldrarna.

För närvarande är avgångsåldern för chefen för Gränsbevakningsväsendet 63 år och för biträdande chefen för Gränsbevakningsväsendet, general, amiral, överste och kommodor 60 år. Avgångsåldern för specialofficerare, yngre officerare, stabsofficerare och institutofficerare som tjänstgör i uppgifter som förutsätter flygarutbildning är för närvarande 50 år och i generals- och överstetjänster i en uppgift som förutsätter flygarutbildning 55 år. Avgångsåldrarna

ska höjas från och med 2018 med tre månader per år till dess att två års senareläggning av pensioneringarna har uppnåtts 2025.

Av samma orsak ska också avgångsåldrarna enligt 35 § 4 mom. i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning för de tjänstemän som tjänstgör i civila tjänster och som omfattas av de s.k. gamla övergångsbestämmelserna höjas. Enligt 35 § 4 mom. 4 punkten gäller för en tjänsteman som den 31 december 1992 eller före det har tjänstgjort i en annan än en militär tjänst och som till utgången av 1994 hade till pensionstid hänförlig tjänstgöringstid

- a) minst 16 år att avgångsåldern är 60 år,
- b) minst 13 år att avgångsåldern är 61 år,
- c) minst 10 år att avgångsåldern är 62 år,
- d) minst 7 år att avgångsåldern är 63 år,
- e) minst 3 år att avgångsåldern är 64 år.

Dessa avgångsåldrar ska i enlighet med att avgångsåldern uppnås höjas med tre månader per år från och med 2018, sammanlagt med högst två år. Ändringen motsvarar ändringarna av yrkesbaserade pensionsåldrar i enlighet med 6 § i lagen om införande av pensionslagen för den offentliga sektorn (82/2016).

1.2 Rätt att kvarstå i tjänst efter avgångsåldern

Enligt 35 § 1 mom. i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning kan chefen för Gränsbevakningsväsendet av vägande skäl och med tjänstemannens samtycke besluta att en tjänsteman som utnämnts av någon annan än republikens president får kvarstå i sin tjänst en viss tid efter avgångsåldern, dock högst till dess tjänstemannen fyller 68 år eller, i fråga om en tjänsteman i en militär tjänst, högst tills han eller hon fyller 55 år.

Bestämmelsen ändras så att den motsvarar pensionsreformen. Gränserna för den högsta åldern för dem som tjänstgör i civila tjänster och som omfattas av de gamla övergångsbestämmelserna ska gradvis höjas i enlighet med pensionsreformen upp till 70 år. Avgångsåldern för dem som tjänstgör i militära tjänster och som omfattas av de gamla övergångsbestämmelserna kan höjas upp till den avgångsålder som bestäms enligt lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning. Gränsbevakare och sjöbevakare är de som tjänstgör i militära tjänster och som omfattas av de gamla övergångsbestämmelserna.

1.3 Tjänstgöringsförbindelser

Bestämmelser om tjänstgöringsförbindelsen för personalen vid Gränsbevakningsväsendet finns i 27 § i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning. Bestämmelsen om ersättningskyldighet motsvarar inte den praxis som följs vid Gränsbevakningsväsendet när det gäller att ingå tjänsteförbindelser. Bestämmelsen ska också omfatta en situation där en studerande inte tar emot en tjänst vid Gränsbevakningsväsendet och en situation där tjänsteförhållandet för en tjänsteman vid Gränsbevakningsväsendet upplöses eller där han eller hon får anställning vid någon annan statlig organisation, så att mottagandet av den tjänsten innebär att tjänstemannen med stöd av statstjänstemannalagen (750/1994) anses ha avgått från sin tidigare tjänst.

När det gäller flygande personal vid Gränsbevakningsväsendet, är en tjänstgöringsförbindelse inte en förutsättning för att få delta i studierna, vilket den är för en person som deltar i grund-

kursen för gränsbevakare. Enligt ordalydelsen i bestämmelsen gäller skyldigheten att ge en tjänstgöringsförbindelse endast dem som redan utbildats för uppgiften och som hör till den flygande personalen. När det gäller den flygande personalen ska lagstiftningen förtydligas, så att arbetsgivarens rätt enligt nuvarande praxis att med hänsyn till utbildning och behov av tjänstgöringsförbindelse överväga om en tjänstgöringsförbindelse behövs uttryckligen konstateras i bestämmelsen.

1.4 Studier vid Gräns- och sjöbevakningsskolan

Bestämmelserna om studerandes användning av uniform i 25 e § i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning gäller endast studerande på grundkursen för gränsbevakare. Skyldigheten att använda uniform ska dock också gälla kadetter som studerar vid Försvarshögskolan och fullföljer studier vid Gräns- och sjöbevakningsskolan. Detsamma gäller den skyldighet i fråga om uppträdande som föreskrivs i 25 f §.

I lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning finns det ingen bestämmelse om offentligheten för undervisning och utbildning vid Gräns- och sjöbevakningsskolan. Undervisningen är i huvudsak offentlig. Till följd av verksamhetens karaktär vid Gräns- och sjöbevakningsskolan behandlas vid undervisningen ibland sådan information som ska hemlighållas och är säkerhetsklassificerad samt sekretessbelagd information som gäller taktiska och tekniska metoder. Offentligheten för undervisningen och utbildningen ska begränsas enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

1.5 Europeisk gräns- och kustbevakning

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1624 om en europeisk gräns- och kustbevakning och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 och upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 863/2007, rådets förordning (EG) nr 2007/2004 och rådets beslut 2005/267/EG (*gräns- och kustbevakningsförordningen*) trädde i kraft den 6 oktober 2016. Förordningens bestämmelser om reserven för snabba insatser och reserven med utrustning för snabba insatser tillämpas från och med den 7 december 2016. Förordningens bestämmelser om reserven för återvändande tillämpas från och med den 7 januari 2017.

Genom förordningen inrättades en europeisk gräns- och kustbevakning, som säkerställer en integrerad gränssäkerhet vid de yttre gränserna, så att överskridande av de yttre gränserna kan kontrolleras effektivt. Europeiska gräns- och kustbevakningen utgörs av Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (Frontex) och de olika medlemsstaternas myndigheter som ansvarar för gränssäkerheten, även kustbevakningen när den utför gränsbevakningsuppdrag.

Genom förordningen upphävdes rådets förordning (EG) nr 2007/2004 om inrättande av en europeisk byrå för förvaltningen av det operativa samarbetet vid Europeiska unionens medlemsstaters yttre gränser (*förordningen om inrättande av en gränsförvaltningsbyrå*) och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 863/2007 om inrättande av en mekanism för upprättande av snabba gränsinsatser och om ändring av rådets förordning (EG) nr 2007/2004 vad beträffar den mekanismen och regleringen av gästande tjänstemäns uppgifter och befogenheter.

Hänvisningarna till gränsbevakningslagen (578/2005), lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet (579/2005) och skjutvapenlagen (1/1998) ska ändras så att det hänvisas till den nya förordningen. Till gränsbevakningslagen fogas det bestämmelser om nationellt beslutsfattande när Finland med stöd av artikel 19 i gräns- och kustbevakningsförordningen utan sådan begäran av statsrådet eller Gränsbevakningsväsendet som avses i 15 a

eller 15 c § i gränsbevakningslagen är förpliktat att inom finskt territorium ta emot assistans som Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån samordnar.

En medlem i en snabb gränsinsatsenhet som utplacerats med stöd av artikel 19 i gräns- och kustbevakningsförordningen har med stöd av 35 a § i gränsbevakningslagen och 39 § i lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet samma befogenheter i Finland som en medlem i en snabb gränsinsatsenhet som utplacerats på Finlands begäran.

Även i fortsättningen ska gästande tjänstemän handla enligt Gränsbevakningsväsendets anvisningar och i regel i en behörig finsk tjänstemans närvaro. Med stöd av artikel 40.6 i gräns- och kustbevakningsförordningen kan en värdmedlemsstat ge gästande tjänstemän befogenhet att använda maktmedel även när värdmedlemsstatens gränsbevakningsmän inte är närvarande. Det finns dock grundad anledning att behålla de gällande bestämmelserna i 35 a § i gränsbevakningslagen, enligt vilka en gästande tjänsteman får använda maktmedel endast i en behörig finsk tjänstemans närvaro.

Genom de bestämmelser som föreslås i polislagen (872/2011) kompletteras bestämmelserna i gräns- och kustbevakningsförordningen till den del det är nödvändigt. Tillämpningen av gräns- och kustbevakningsförordningen förutsätter kompletterande nationell reglering, eftersom förordningen har lämnat vissa frågor att lösas på nationell nivå. En av dessa är vilken finsk myndighet som ska ha behörighet att till Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån framställa en begäran om att en viss åtgärd ska vidtas. Gräns- och kustbevakningsförordningen gäller polisen särskilt i fråga om verksamhet som anknyter till återvändande.

Bestämmelser om återvändande finns i 146 a § i utlänningslagen (301/2004). I 147 b § i utlänningslagen föreskrivs det om avlägsnande med flyg. Enligt 151 § i utlänningslagen ska polisen eller gränskontrollmyndigheten vidta åtgärder för att neka en utlänning inresa eller avvisa eller utvisa en utlänning. I Finland ansvarar polisen för att besluten om avvisning eller utvisning verkställs. Enligt anvisningen för verkställigheten av beslut om avvisning och utvisning (2020/2013/4518) utses för dem som avvisas eller utvisas eskortörer under flygtransporten, om flygsäkerheten eller verkställigheten av ett beslut om avvisning och utvisning annars förutsätter det. Den transportör som sköter transporten kan också framställa en begäran om förordnande av eskortör. Transportbolagets anvisningar om passagerare som medför risker ska följas. Antalet eskortörer ska övervägas från fall till fall. Huvudregeln är två eskortörer per person som ledsagas.

För närvarande samordnas verkställighetsåtgärder som kräver särskilda arrangemang, till exempel nationella eller internationella gemensamma flygningar för återvändande, av polisinsättningen i Helsingfors. Den är Frontex nationella kontaktpunkt i ärenden som gäller avvisning eller utvisning. De övriga polis enheterna har skyldighet att ställa polismän ur sin personal till förfogande som eskortörer vid gemensamma återvändanden. Begäran om att använda personal ur en annan polis enhet som eskortör framställs samt beslut om begäran fattas av en polisman som hör till befälet vid polisinsättningen i Helsingfors. En finsk polisman bär inte vapen när han eller hon är eskortör vid återvändande.

Sådant återvändande som avses i gräns- och kustbevakningsförordningen ersätter inte helt och hållet avlägsnande som sker från Finland, utan skapar en ny möjlighet när det gäller återvändande.

2 Propositionens konsekvenser

2.1 Ekonomiska konsekvenser

Avgångsåldrar

En höjning av avgångsåldrarna i militära tjänster får inga egentliga nationalekonomiska konsekvenser eller konsekvenser för statsfinanserna, utan konsekvenserna orsakas direkt av bestämmelserna i pensionslagen för den offentliga sektorn. Antalet militära tjänster förblir tills vidare oförändrat, så när pensionsbestämmelserna ändras förlängs yrkeskarriären. Detta ändrar dock inte Gränsbevakningsväsendets rekryteringsbehov i fråga om kadettutbildningen eller grundkursen för gränsbevakare.

Höjning av avgångsåldern i civila tjänster som omfattas av de gamla övergångsbestämmelserna förlänger yrkeskarriärerna i viss mån och höjer såttillvida sysselsättningsgraden. Höjningen av avgångsåldern i dessa civila tjänster sänker i viss mån kostnaderna för pensionssystemet. De besparingar i pensionskostnaderna som höjningen av avgångsåldrarna medför uppgår i fråga om cirka 100 gamla civila tjänstemän till ungefär 700 000 euro. Den förlänger dock yrkeskarriärerna, vilket leder till att pensionsavgifter betalas under en längre period. Den genomsnittliga höjningen av avgångsåldern för innehavarna av civila tjänster som omfattas av de gamla övergångsbestämmelserna blir cirka tio månader, medan variationsintervallet är 0–24 månader.

Gräns- och kustbevakningsförordningen

De ekonomiska konsekvenserna av gräns- och kustbevakningsförordningen för Gränsbevakningsväsendet har behandlats i statsrådets skrivelse U 2/2016 rd till riksdagen. Att vid Gränsbevakningsväsendet lösgöra personal för Frontex reserv för snabba insatser medför kostnader. Finlands andel, som fastställs i förordningen, är 30 personer. I budgeten för 2017 fick Gränsbevakningsväsendet en finansiering på 2 miljoner euro för uppfyllandet av de skyldigheter som en europeisk gräns- och kustbevakning medför. Finansieringen omfattar 30 årsverken.

Anmälan av finska polismän till reserven med eskortörer vid återvändande med tvång och polismännens övriga deltagande i insatser och evenemang som ordnas av Frontex medför inga särskilda extra kostnader, eftersom Frontex betalar alla övriga utgifter utom personalens lönekostnader. Återvändandeuppdragen är av kortvarig natur. Antalet polismän som anmäls till reserven med eskortörer vid återvändande med tvång samt hur ofta polismännen väljs ut för återvändandeinsatser påverkar naturligtvis det slutliga beloppet för de årliga kostnaderna.

Eftersom Frontex ansvarar för återvändandekostnaderna för de återvändandeinsatser som ordnas av Frontex, kan även Finland dra nytta av detta när personer återvänder från Finland.

2.2 Organisatoriska konsekvenser

Avgångsåldrar

Höjningen av avgångsåldrar beror på att pensionsåldrarna stiger. Konsekvenserna av detta för ledarreserven för krigstida trupper har behandlats i samband med pensionslagen för den offentliga sektorn. Gränsbevakningsväsendet har cirka 2 300 yrkessoldater. I en krissituation finns ungefär 25 procent av de ledare som Gränsbevakningsväsendet behöver i reserven. Man försöker minimiera konsekvenserna av ändringen för prestationsförmågan för Gränsbevak-

ningsväsendets krigstida trupper genom att utbilda lämpliga värnpliktiga till ledare för krigstida trupper.

2.3 Könslaterade konsekvenser

Avgångsåldrar

Propositionen får inga könslaterade konsekvenser, eftersom de föreslagna bestämmelserna om avgångsåldrar tillämpas på samma sätt på såväl män som kvinnor. De föreslagna avgångsbestämmelser som gäller dem som tjänstgör i militära tjänster gäller i praktiken fram till i slutet av 1970-talet födda män, eftersom frivillig militärtjänst för kvinnor infördes 1995. Av uppskattningsvis 100 civila personer som omfattas av de gamla övergångsbestämmelserna är ungefär 80 procent kvinnor.

3 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid inrikesministeriet. Utlåtande om propositionen har begärts av inrikesministeriets polisavdelning, inrikesministeriets migrationsavdelning, justitieministeriet, försvarsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, finansministeriet, Keva, Försvarshögskolan, Polisstyrelsen, dataombudsmannen, diskrimineringsombudsmannen, polisinrättningen i Helsingfors, Ålands landskapsregering, Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf, Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf, Maanpuolustuksen henkilökuntaliitto MPHL ry, Löntagarorganisationen Pardia rf, Befälsförbundet rf, Gränssäkerhetsunionen rf, Suomen Konepäälystöliitto SKL ry, Finlands Polisorganisationers Förbund rf och Upseeriliitto ry. Begäran om utlåtande publicerades också på inrikesministeriets webbplats www.intermin.fi.

Ärendet har behandlats och när det gäller lagförslagen har Gränsbevakningsväsendets personalorganisationer hörts vid Gränsbevakningsväsendets samarbetsförhandlingar i november 2016. Dessutom har utlåtande om utkastet till proposition begärts av personalorganisationerna.

Utlåtanden gavs av social- och hälsovårdsministeriet, finansministeriet, Keva, Ålands landskapsregering, Polisstyrelsen, Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf, Maanpuolustuksen henkilökuntaliitto MPHL ry, Befälsförbundet rf, Gränssäkerhetsunionen rf, Suomen Konepäälystöliitto SKL ry och Upseeriliitto ry. Löntagarorganisationen Pardia rf hänvisade i sitt utlåtande till sina medlemsorganisationers utlåtanden. Inrikesministeriets polisavdelning, polisinrättningen i Helsingfors och Finlands Polisorganisationers Förbund rf meddelade att de inte har något att yttra i ärendet. En sammanställning av utlåtandena finns tillgänglig på inrikesministeriets webbplats.

Avgångsåldern

De flesta av dem som gav ett utlåtande understödde att avgångsåldrarna höjs på det föreslagna sättet. Finansministeriet ansåg att det är viktigt att de ändringar som överenskommits i pensionsreformen på ett enhetligt sätt gäller alla personalgrupper i statens tjänst och att ingen personalgrupp lämnas utanför ändringarna. Finansministeriet, Keva och Suomen Konepäälystöliitto – Finlands Maskinbefälsförbund ry ansåg att höjningen av avgångsåldrar också ska omfatta de högsta militära tjänsterna vid Gränsbevakningsväsendet. Finansministeriet ansåg att det inte finns tillräckliga personalpolitiska grunder att lämna den högsta ledningen utanför. Suomen Konepäälystöliitto ry och Maanpuolustuksen henkilökuntaliitto MPHL ry framhävde att personalgrupperna ska behandlas lika.

I samband med att propositionen färdigställdes höjde man av jämlikhetsskäl också avgångsåldrarna i Gränsbevakningsväsendets högsta militära tjänster.

Maanpuolustuksen henkilökuntaliitto MPHL ry ansåg att avgångsåldern för de så kallade gamla civila vid Gränsbevakningsväsendet inte ska ändras. Vid pensionslagsreformen 2005 förblev avgångsåldrarna för de så kallade gamla civila i kraft, vilket de också gjorde i pensionslagen för den offentliga sektorn, som trädde i kraft den 1 januari 2017. Även lagen om införande av pensionslagen för den offentliga sektorn, som trädde i kraft den 1 januari 2017, innehåller bestämmelser om avgångsåldrarna. Antalet så kallade gamla civila vid Gränsbevakningsväsendet är litet (mindre än 100 personer). Det är onödigt att genomföra en lagändring om dem, eftersom de kommer att gå i pension inom några år (cirka 4–5 år). Därefter behövs det inga bestämmelser i lag om dem. Maanpuolustuksen henkilökuntaliitto MPHL ry föreslog att avgångsåldrarna för de så kallade gamla civila höjs så att avgångsåldern för 1962 eller tidigare födda inte alls höjs och att avgångsåldern för 1963 eller senare födda höjs tre månader per år från och med den 1 januari 2018. Då skulle avgångsåldrarna vara två år högre 2025.

I samband med genomgången av utlåtandena konstaterades det att 7 § i lagen om införande av pensionslagen för den offentliga sektorn innehåller bestämmelser om rätten till ålderspension vid avgångsåldrar som föreskrivs i någon annan lag och inte bestämmelser om själva avgångsåldern. Med stöd av statistik kan det konstateras att inte alla av Gränsbevakningsväsendets så kallade gamla civila kommer att gå i pension inom några år, utan att de sista av dem går i pension i början av 2030-talet. Det ansågs att Maanpuolustuksen henkilökuntaliitto MPHL ry:s förslag som utgår från födelseåret inte är genomförbart. De avgångsåldrar som höjs stegvis med stöd av antalet tjänsteår bestäms inte enligt födelseåret. En senareläggning av avgångsåldrarna ska sammanbindas med det år då avgångsåldern enligt de gällande bestämmelserna uppnås, så att senareläggningen av pensioneringen är jämlik med andra personalgruppers.

Gränssäkerhetsunionen rf föreslog att alla de som tjänstgör i civila tjänster ska ha rätt att oavsett födelseår tjänstgöra ända till 70 års ålder. Gränssäkerhetsunionen rf föreslog att man också ska ge gränsbevakningsmän och sjöbevakare samma rätt att gå i pension som Gränsbevakningsväsendets övriga soldater har enligt 102 § 6–7 mom. i pensionslagen för den offentliga sektorn. I samband med behandlingen av utlåtandena konstaterades det att man i detta sammanhang inte har för avsikt att ändra bestämmelserna i pensionslagen för den offentliga sektorn.

Enligt Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf innebär det nuvarande förslaget att de så kallade gamla förmånstagarna får rätt att tjänstgöra längre, eftersom avgångsåldern bestäms enligt födelseåret. Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf ansåg att när det gäller de så kallade gamla förmånstagarna så bör bestämningsgrunden på motsvarande sätt bestämma hur rätt till militärpension fås. Den modell som föreslås fördröjer tjänsterotationen för officerarna och minskar ytterligare möjligheten att använda ia-personal för krigstida uppgifter.

Upseeriliitto ry och Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf ansåg att en reserv som fått militär yrkesutbildning inte kan ersättas effektivt genom att enbart utbilda reservister. Därför bör antalet militära tjänster i Gränsbevakningsväsendets organisation i fredstid höjas i förhållande till antalet civila tjänster.

Finansministeriet och Keva föreslog att det genom övergångsbestämmelse enligt lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning ska föreskrivas om avgångsåldrarna för personal som överförs i samband med att statens ekonomiförvaltningsuppgifter centraliseras (lagen om ändring av lagen om statsbudgeten, 1053/2016). Efter remissbehandlingen meddelade finansmi-

nisteriet dock att saken sköts genom ändring av lagen om statsbudgeten (423/1988) vid en senare tidpunkt.

Finansministeriet konstaterade i fråga om de ekonomiska konsekvenserna av propositionen att en höjning av avgångsåldrarna förlänger yrkeskarriärerna, vilket bland annat leder till att pensionsavgifter betalas under en längre period. När det gäller de ekonomiska konsekvenserna bör därför något slags bedömning av kostnadseffekterna för pensionssystemet läggas fram.

Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf ansåg att en ändring av avgångsåldrarna får betydande ekonomiska och organisatoriska konsekvenser. En senareläggning av avgångsåldern höjer de militärpensioner som ska betalas ut med 2 procent per år. Dessutom leder senareläggningen till löneutgifter för den grupp som annars hade gått i pension.

Enligt Upseeriliitto ry leder propositionen till ekonomiska konsekvenser för så kallade gamla soldater, vars tjänsteutnämningsår är före 1993. Deras avgångsålder höjs med tre månader per år från och med 2018 tills en senareläggning på två år har uppnåtts 2025. Då uppstår det situationer där rätten till militärpension uppnås till och med 18 månader före den obligatoriska avgångsåldern. Detta höjer det totala beloppet för pensioner som ska betalas ut samt löner.

Tjänstgöringsförbindelser

Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf, Befälsförbundet rf, Gränssäkerhetsunionen rf och Upseeriliitto ry understödde inte att tjänstgöringsförbindelsen för flygande personal blir öppen för prövning. De konstaterade att utbetalningen av flygtilläggets förhöjningsdel i Gränsbevakningsväsendets lönesystem hänger samman med tjänstgöringsförbindelsen. Att ändra tjänstgöringsförbindelsen så att den blir öppen för prövning kommer att öka osäkerheten kring huruvida personalen stannar i Gränsbevakningsväsendets tjänst. Suomen Konepäällystöliitto – Finlands Maskinbefälsförbund ry ansåg att om tjänstgöringsförbindelserna blir öppna för prövning måste den nuvarande nivån för totala inkomster som bygger på systemet för tjänstgöringsförbindelser tryggas. Upseeriliitto ry ansåg att om det krävs tjänstgöringsförbindelse av flygarna ska praxisen överensstämma med praxisen för luftstridskrafternas flygare.

Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf och Gränssäkerhetsunionen rf ansåg att alla beslut om återkrav enligt tjänstgöringsförbindelsen ska fattas vid staben för Gränsbevakningsväsendet. Genom denna ändring kan man garantera att alla behandlas lika. Dessutom har HR-tjänsterna och kostnadsuppföljningen placerats i den nya organisationen vid staben för Gränsbevakningsväsendet.

Tjänstgöringsförbindelsen inverkar på grundlagsenlig personlig frihet och vars och ens rätt att skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt. Därför strävar man i fortsättningen efter att ytterligare begränsa kravet på tjänstgöringsförbindelse, så att sådan krävs av allt färre inom den flygande personalen. Redan den gällande lagen har gett möjlighet att låta bli att kräva en tjänstgöringsförbindelse av sådana tjänstemän inom den flygande personalen vars utbildningskostnader inte har varit särskilt stora. Att precisera ordalydelsen i lagen enligt förslaget i propositionen skulle dock när det gäller detta eliminera meningsskiljaktigheter i fråga om tolkningen.

Europeisk gräns- och kustbevakning

Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf och Upseeriliitto ry konstaterade att det nuvarande systemet för tjänstekollektivavtal är skapat med tanke på nat-

ionella uppgifter och att det behöver förnyas. Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf och Upseeriliitto ry lyfte fram att bland annat villkoren för tjänstgöringsförhållandet, tjänstemannarättsliga ansvarsfrågor och försäkringsskyddet behöver förtydligas.

Polisstyrelsen föreslog att den föreslagna bestämmelsen i polislagen om befogenheter för främmande staters tjänstemän vid Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns återvändande-uppdrag ska preciseras. Enligt propositionens motiveringar krävs det att en finsk behörig myndighet är närvarande när en främmande stats tjänsteman använder maktmedel. Saken är så betydelsefullt att den bör finnas i paragraferna. Likaså bör man precisera bestämmelsen om polismäns befogenheter vid utförande av uppgifter som avses i gräns- och kustbevakningsförordningen.

Med stöd av Polisstyrelsens synpunkt har bestämmelsen om främmande staters tjänstemäns användning av maktmedel kompletterats.

Ålands landskapsregering konstaterade att Ålands landskapsregerings polis inte deltar i Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns återvändandeåtgärder, insatser och övriga verksamhet.

4 Samband med andra propositioner

I riksdagen behandlas samtidigt regeringens proposition med förslag till ändring av 47 § i lagen om försvarsmakten (RP 30/2017 rd). I den ändras bestämmelserna om avgångsåldern i tjänster vid försvarsmakten så att bestämmelserna motsvarar bestämmelserna om senareläggningen av pensioneringar enligt pensionslagen för den offentliga sektorn. Strävan har varit att för att säkerställa jämlikheten se till att innehållet i propositionerna överensstämmer. Det är motiverat att behandla dem samtidigt.

Denna regeringsproposition anknyter till regeringens proposition om ändring av den lagstiftning inom inrikesministeriets förvaltningsområde som gäller lämnande och mottagande av internationellt bistånd (RP 107/2016 rd) och som är under behandling i riksdagen. I de förslag till ändring av gränsbevakningslagen och polislagen som ingår i denna regeringsproposition föreslås ändringar delvis i samma bestämmelser som föreslås bli ändrade i denna proposition. Detta bör beaktas vid riksdagsbehandlingen.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning

25 §. Utbildning och undervisning vid Gräns- och sjöbevakningsskolan. I paragrafen föreslås ett nytt 4 mom. där det föreskrivs om offentligheten för utbildningen och undervisningen vid Gräns- och sjöbevakningsskolan. Enligt förslaget är Gräns- och sjöbevakningsskolans undervisning i huvudsak offentlig om inte något annat följer av lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Gräns- och sjöbevakningsskolan kan dessutom för att garantera tjänstgöringssäkerheten eller på grund av begränsade undervisningslokaler eller av någon annan motsvarande grundad anledning begränsa möjligheten att följa undervisningen.

Till följd av verksamhetens karaktär vid Gräns- och sjöbevakningsskolan behandlas vid undervisningen ibland sådan information som med tanke på gränssäkerheten och försvarets

säkerhet ska hemlighållas och är säkerhetsklassificerad samt sekretessbelagd information som gäller taktiska och tekniska metoder. Detta kan medföra ett behov att begränsa undervisningens offentlighet. Vid Gräns- och sjöbevakningsskolan ges även militäryrkesundervisning som inkluderar användning av vapen och skjutförnödenheter. De som deltar i och följer undervisningen ska då ha lämplig skyddsutrustning.

Bestämmelsen motsvarar det som föreskrivs i 4 § i lagen om Försvarshögskolan (1121/2008) och 18 § i lagen om Polisyrkeshögskolan (1164/2013).

25 e §. Studerandes användning av uniform. Paragrafen gäller endast studerande på grundkursen för gränsbevakare. Bestämmelserna i lagen om Försvarshögskolan, t.ex. skyldigheten att använda uniform, gäller dem som utbildas till militära tjänster vid Gränsbevakningsväsendet när de studerar vid Försvarshögskolan. De nämnda kadetterna fullföljer dock en del av sina studier vid Gräns- och sjöbevakningsskolan. Paragrafen om skyldigheten att i Gräns- och sjöbevakningsskolan använda uniform ska också gälla dem. Bestämmelser om skyldigheten för den som tjänstgör i en militär tjänst vid Gränsbevakningsväsendet att vid tjänstgöringen använda Gränsbevakningsväsendets uniform finns i 23 §.

25 f §. En studerandes skyldighet i fråga om uppträdande. Paragrafen gäller endast studerande på grundkursen för gränsbevakare. Skyldigheten i fråga om uppträdande ska också gälla för de kadetter som studerar vid Gräns- och sjöbevakningsskolan.

26 a §. Deltagande i annan utbildning. Ur paragrafen stryks omnämmandet av studerande på grundkursen, eftersom de under sin studietid inte är tjänstemän vid Gränsbevakningsväsendet. Ändringen är teknisk.

27 §. Tjänstgöringsförbindelse. Paragrafens 1 mom. gäller tjänstgöringsförbindelsen för en studerande som med stöd av Gräns- och sjöbevakningsskolans urvalsprov väljs ut. Bestämmelsen kvarstår oförändrad.

Bestämmelser om tjänstgöringsförbindelsen för den som utbildas eller hör till flygande personal vid Gränsbevakningsväsendet finns i fortsättningen i 2 mom. De gällande bestämmelserna ändras så att till skillnad från den tjänstgöringsförbindelse som avses i 1 mom. ska en person ge en tjänstgöringsförbindelse bara om så krävs. Inom ramen för tjänstgöringsförbindelsen för flygande personal ska arbetsgivaren ha rätt att med hänsyn till utbildningen och behovet av förbindelse överväga om förbindelsen behövs. Även de tjänstemän som utbildas till flygande personal ska anses höra till den flygande personalen.

Det gällande 2 mom. om fastställande av ersättning delas upp i nya 3 och 4 mom. Av dessa moment gäller 3 mom. ersättningsskyldigheten för studerande på grundkursen för gränsbevakare eller för dem som utbildas till flygande personal. För tydlighetens skull omfattar bestämmelsen i fortsättningen också de situationer där studerande inte tar emot en tjänst vid Gränsbevakningsväsendet. Även i fortsättningen är det Gräns- och sjöbevakningsskolan som beslutar om att ta ut ersättning.

Det ändrade 4 mom. gäller ersättningsskyldigheten för en tjänsteman vid Gränsbevakningsväsendet. För att minska tolkningsmöjligheterna ska bestämmelsen i fortsättningen också gälla när en tjänsteman tar emot en tjänst som avses i 65 § i statstjänstemannalagen, vilket leder till att personen anses att med stöd av den lagen ha avgått från sin tidigare tjänst senast när en eventuell provotid löper ut om inte tjänsteförhållandet har upplösts under provotiden, samt när tjänstemannens tjänsteförhållande upplöses på arbetsgivarens initiativ. Även i fortsättningen kommer förvaltningsenheten att fatta beslut om att ta ut den ersättning som avses i momentet.

Det gällande 4 mom. om utsökning av ersättningen blir 5 mom. och ändras inte.

Bestämmelsen i 2 mom. om bemyndigande att utfärda förordning om bestämmelser om hur ersättningen bestäms flyttas oförändrad till det nya 6 mom.

28 §. Förlust av studierätt. Till paragrafens 1 mom. fogas som precisering en ny 11 punkt, enligt vilken Gräns- och sjöbevakningsskolan kan återkalla rätten för en studerande att delta i utbildningen och undervisningen, om den studerande skriftligen meddelar att han eller hon avslutar sina studier. För närvarande har det emellanåt varit oklart vad en studerandes meddelande om att han eller hon avslutar sina studier innebär när det gäller förlorad studierätt.

35 §. Avgångsålder. I den gällande 35 § föreskrivs det om rätten att fortsätta tjänstgöringen efter det att avgångsåldern uppnåtts och i 35 a § om avgångsåldern. Bestämmelserna kommer med tanke på lagens systematik i fel ordning, och därför föreslås det att bestämmelserna byter plats sinsemellan. I 35 § ska det finnas motsvarande bestämmelser som i gällande 35 a § om avgångsåldrarna vid Gränsbevakningsväsendet.

I 1 mom. föreskrivs om avgångsåldern i militära tjänster vid Gränsbevakningsväsendet. I bestämmelsen ändras avgångsåldrarna med anledning av pensionslagen för den offentliga sektorn. Enligt 1 mom. är avgångsåldern för chefen för Gränsbevakningsväsendet 63 år. För en chef vid Gränsbevakningsväsendet som är född 1954 eller tidigare förblir avgångsåldern 63 år. För den som är född 1955 eller senare fram till den som är född 1964 ska avgångsåldern från och med 2018 höjas med tre månader per år till dess att pensioneringen har senarelagts två år 2025. För en chef som är född något av åren 1962–1964 är avgångsåldern 65 år. I 3 mom. föreskrivs om avgångsåldern för en chef för Gränsbevakningsväsendet som är född 1965 eller senare.

Enligt 2 punkten i momentet är avgångsåldern för biträdande chefen för Gränsbevakningsväsendet, general, amiral, överste och kommodor 60 år. För en biträdande chef för Gränsbevakningsväsendet, general, amiral, överste och kommodor som är född 1958 eller tidigare förblir avgångsåldern 60 år. För den som är född 1959 eller senare fram till den som är född 1967 ska avgångsåldern från och med 2018 höjas med tre månader per år till dess att pensioneringen har senarelagts två år 2025. För den som är född något av åren 1965–1967 är avgångsåldern 62 år. I 3 mom. föreskrivs om avgångsåldern för den som är född 1968 eller senare.

I momentets 3 punkt föreskrivs avgångsåldrarna för andra officerare än de som nämns i 1 eller 2 punkten och för specialofficerare, institutofficerare, gränsbevakare och sjöbevakare. För närvarande är avgångsåldern i dessa tjänster 55 år. Avgångsåldern förblir 55 år för den som är född 1962 eller tidigare. För den som är född 1963 eller senare fram till den som är född 1972 ska avgångsåldern från och med 2018 höjas med tre månader per år till dess att pensioneringen har senarelagts två år 2025. För den som är född något av åren 1970–1972 är avgångsåldern 57 år. I 3 mom. föreskrivs om avgångsåldern för den som är född 1973 eller senare.

Det gällande 35 a § 2 mom. gäller avgångsåldern för flygare och blir 2 mom. i paragrafen. Avgångsåldern för specialofficerare, yngre officerare, stabsofficerare och institutofficerare som tjänstgör i uppgifter som förutsätter flygarutbildning är för närvarande 50 år. I generals- och överstetjänster i en uppgift som förutsätter flygarutbildning är avgångsåldern 55 år. För en tjänsteman som är född 1967 eller tidigare och som tjänstgör i en uppgift som förutsätter flygarutbildning förblir avgångsåldern 50 år. För den som är född 1968 eller senare fram till den som är född 1977 ska avgångsåldern från och med 2018 höjas med tre månader per år till dess att pensioneringen har senarelagts två år 2025. För den som är född något av åren 1975–1977 är avgångsåldern 52 år. I generals- och överstetjänster i en uppgift som kräver flygarutbildning ska avgångsåldern höjas från och med 2018 fram till utgången av 2025 med tre må-

nader per kalenderår, sammanlagt med högst två år. En del av flygarna vid Gränsbevakningsväsendet har dock enligt 102 § 6 mom. i pensionslagen för den offentliga sektorn med stöd av 20 års tjänstgöring rätt till militärpension i 45–47 års ålder.

I 3 mom. föreskrivs om avgångsåldern för en chef för Gränsbevakningsväsendet som är född 1965 eller senare, en biträdande chef för gränsbevakningsväsendet, general, amiral, överste och kommodor som är född 1968 eller senare, en tjänsteman som är född 1973 eller senare och som tjänstgör i någon annan militär tjänst eller i en generals- eller överstetjänst i en uppgift som förutsätter flygarutbildning samt för andra tjänstemän som är födda 1978 eller senare och som tjänstgör i en uppgift som förutsätter flygarutbildning. Avgångsåldern ska bestämmas enligt 102 § 4 mom. i pensionslagen för den offentliga sektorn. Konsekvenserna av momentet klarnar från och med 2027 då social- och hälsovårdsministeriet årligen genom förordning föreskriver den lägsta åldern för ålderspension. Avgångsåldern för en tjänsteman som tjänstgör i en tjänst som chef för Gränsbevakningsväsendet ska fastställas genom förordning av inrikesministeriet för det år då han eller hon fyller 62 år, för en tjänsteman som tjänstgör i en tjänst som biträdande chef för Gränsbevakningsväsendet, general, amiral, överste och kommodor för det år då han eller hon fyller 59 år samt för en tjänsteman som tjänstgör i en annan militär tjänst för det år då han eller hon fyller 54 år. Avgångsåldern för en annan tjänsteman som tjänstgör i en uppgift som förutsätter flygarutbildning ska fastställas genom förordning av inrikesministeriet för det år då en tjänsteman som tjänstgör i en generals- eller överstetjänst i en uppgift som förutsätter flygarutbildning fyller 54 år och en annan tjänsteman som tjänstgör i en uppgift som förutsätter flygarutbildning fyller 49 år.

För en tjänsteman som tjänstgör i en militär tjänst ska avgångsåldern ändras från och med avgångsåldrarna 57–65 år, för en tjänsteman i en generals- eller överstetjänst i en uppgift som förutsätter flygarutbildning från och med avgångsåldern 57 år och för en annan tjänsteman som tjänstgör i en uppgift som förutsätter flygarutbildning från och med avgångsåldern 52 år med lika många månader som den lägsta åldern för ålderspension ändras enligt 102 § 4 mom. i pensionslagen för den offentliga sektorn.

Det gällande 35 a § 3 mom. blir 4 mom. i paragrafen och ändras inte. Momentet innehåller en informativ hänvisning till statstjänstemannalagen, som innehåller bestämmelser om avgångsåldern för tjänstemän i andra än militära tjänster.

Det gällande 35 a § 4 mom. blir 5 mom. i paragrafen. Momentet innehåller de övergångsbestämmelser som gäller de avgångsåldrar som hänger samman med moderniseringen av systemet för militärpensioner på 1990-talet. Momentet kvarstår oförändrat med undantag för 1 punkten, som stryks som obehövlig. Vid Gränsbevakningsväsendet finns det inte längre personer som tjänstgör i en sådan tjänst som kapten eller kaptenlöjtnant.

I 6 mom. föreskrivs det om höjningen av avgångsåldern för personer som omfattas av de övergångsbestämmelser som avses i 5 mom. Den i 5 mom. 1 och 2 punkten avsedda rätten för gränsbevakare och sjöbevakare att gå i ålderspension senareläggs med stöd av 24 § i lagen om införande av pensionslagen för den offentliga sektorn från och med 2018 fram till utgången av 2025 med tre månader per kalenderår, sammanlagt med högst två år. För att undvika en situation där anställningsförhållandet upphör vid avgångsåldern utan rätt till ålderspension, ska avgångsåldern för de gränsbevakare och sjöbevakare som avses i 5 mom. höjas i enlighet med 24 § i lagen om införande av pensionslagen för den offentliga sektorn. Enligt nuvarande uppgifter kommer cirka 250 sådana gränsbevakare och sjöbevakare som avses i momentet att tjänstgöra hos Gränsbevakningsväsendet vid ingången av 2018.

I 7 § i lagen om införande av pensionslagen för den offentliga sektorn föreskrivs det att trots bestämmelserna i 10 § i pensionslagen för den offentliga sektorn har arbetstagare som inte

omfattas av rätten till militärpension enligt 5 kap. i den lagen, men för vilka det i någon annan lag har föreskrivits en avgångsålder som är lägre än den lägsta ålder för ålderspension som föreskrivs i nämnda paragraf, rätt att gå i ålderspension utan förtidsminskning efter att avgångsåldern har uppnåtts, förutsatt att de övriga förutsättningarna för ålderspension enligt pensionslagen för den offentliga sektorn uppfylls. För att senareläggningen av pensionsåldrar på ett jämlikt sätt ska gälla alla grupper, ska de särskilda avgångsåldrarna enligt 5 mom. 3 punkten för tjänstemän som tjänstgör i civila tjänster höjas på motsvarande sätt, dvs. från och med 2018 fram till utgången av 2025 med tre månader per kalenderår, sammanlagt med högst två år. Enligt nuvarande uppgifter kommer cirka 100 sådana tjänstemän som avses i momentet att tjänstgöra hos Gränsbevakningsväsendet vid ingången av 2018.

Det gällande 35 a § 5 mom. om uppgifter som förutsätter flygarutbildning blir 7 mom. i paragrafen och ändras inte.

35 a §. *Rätt att kvarstå i tjänst efter avgångsåldern.* Paragrafen motsvarar gällande 35 §. Gränserna för den högsta åldern enligt 1 mom. höjs i enlighet med pensionsreformen så att chefen för Gränsbevakningsväsendet kan bevilja de civila tjänstemän som är födda 1957 eller tidigare och som omfattas av de gamla övergångsbestämmelserna rätt att fortsätta tjänstgöringen tills de uppnått högst 68 år. En tjänsteman som är född något av åren 1958–1961 kan få rätt att fortsätta sin tjänstgöring fram till 69 års ålder och en tjänsteman som är född senare fram till att hon eller han fyller 70 år. Gränsbevakare och sjöbevakare som omfattas av de gamla övergångsbestämmelserna kan på de villkor som nämns i momentet beviljas rätt att fortsätta tjänstgöringen högst till utgången av den månad då han eller hon uppnår den avgångsålder som bestäms enligt 35 §.

Det gällande 35 § 2 mom. blir 2 mom. i paragrafen och ändras inte. Momentet gäller ett förfarande där man beslutar om tjänstemannens rätt att fortsätta tjänstgöringen efter det att avgångsåldern uppnåtts.

1.2 Gränsbevakningslagen

3 §. *Gränsbevakningsväsendets uppgifter.* Till 1 mom. fogas en bestämmelse om Gränsbevakningsväsendets internationella samarbete. Gränsbevakningsväsendet ansvarar för samarbetet med Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån och sköter det internationella samarbete som Gränsbevakningsväsendets uppgifter omfattar.

15 a §. *Assistans från Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån.* Paragrafens hänvisning till den upphävda förordningen om inrättande av en gränsförvaltningsbyrå ändras till en hänvisning till gräns- och kustbevakningsförordningen. Paragrafens rubrik ändras så att den motsvarar den nya förordningens terminologi.

I det nya 2 mom. föreskrivs det om en situation enligt artikel 19 i gräns- och kustbevakningsförordningen då en snabb gränsinsatsenhet utplaceras i Finland med stöd av rådets beslut. Rådets beslut förpliktar Finland att samarbeta med Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån. I momentet föreskrivs det att statsrådets allmänna sammanträde fattar beslut om Finlands åtgärder när bistånd som avses i artikel 19 i gräns- och kustbevakningsförordningen tas emot i Finland i en situation som kräver snabba insatser vid den yttre gränsen.

15 b §. *Deltagande i Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns verksamhet samt lämnande av och begäran om tekniskt eller operativt bistånd.* I paragrafens 1 mom. föreskrivs det om att till Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån ställa gränsbevakare och sjöbevakare till förfogande för en europeisk gräns- och kustbevakningsenhet snabba gränsinsats. Varje medlemsstat deltar i enlighet med artikel 20.5 i gräns- och kustbevakningsförordningen och den

andel som föreskrivs i bilaga I till den förordningen i reserven för snabba insatser. I fortsättningen fastställer inte längre inrikesministern Finlands kvot, utan kvoten kommer direkt ur förordningen. Det föreslås att paragrafens rubrik och terminologi ändras så att de motsvarar bestämmelserna i gräns- och kustbevakningsförordningen.

Till paragrafens nya 2 mom. fogas paragrafens gällande bestämmelse om lämnande av tekniskt bistånd samt de gällande bestämmelserna i 15 c § 1 mom. om Gränsbevakningsväsendets deltagande i Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns övriga verksamhet än den verksamhet som avses i 1 mom. Gränsbevakningsväsendet beslutar om sitt deltagande i Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns insatser och övriga verksamhet samt om lämnande av eller begäran om tekniskt eller operativt bistånd inom Gränsbevakningsväsendets ansvarsområde. Gränsbevakningsväsendet beslutar till exempel om att begära i artikel 14 i gräns- och kustbevakningsförordningen avsett extra bistånd inom sitt ansvarsområde, om att delta i gemensamma insatser som avses i artikel 15 och i pilotprojekt som avses i artikel 37, om att till Finland begära en gemensam insats inom Gränsbevakningsväsendets ansvarsområde och om att bidra med Gränsbevakningsväsendets utrustning och personal till den reserv med teknisk utrustning och den reserv med utrustning för snabba insatser som avses i artikel 39 och till andra av Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns enheter som avses i förordningen än den reserv för snabba insatser som avses i 1 mom. Inrikesministern kommer inte längre att fastställa kvoten för tekniskt bistånd, utan tillhandahållandet av utrustning till reserven med utrustning för snabba insatser ska planeras vid de årliga bilaterala förhandlingar mellan Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån och Finland som förs om reserven med utrustning för snabba insatser.

I paragrafens nya 3 mom. utses Staben för gränsbevakningsväsendet till den nationella kontaktpunkt som avses i artikel 23 i gräns- och kustbevakningsförordningen. Enligt artikeln ska den nationella kontaktpunkten ansvara för kommunikation med Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån i alla frågor som rör byråns verksamhet. Kontaktpunkten ska alltid gå att nå.

15 c §. *Gränsbevakningsväsendets deltagande i internationella uppdrag.* Paragrafens 1 mom. ska gälla andra internationella uppgifter än deltagande i Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns verksamhet. Gränsbevakningsväsendet ska besluta om deltagande i andra internationella uppgifter. Paragrafens rubrik ändras på motsvarande sätt.

35 a §. *Befogenheter för tjänstemän som i Finland deltar i insatser och pilotprojekt som samordnas av Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån samt tjänstemännens rätt att använda maktmedel.* I artikel 40 i gräns- och kustbevakningsförordningen föreskrivs det om uppgifterna och befogenheterna för medlemmarna i enheterna. Medlemmarna i enheterna ska, när de utför sina uppgifter och utövar sina befogenheter, följa unionsrätten och internationell rätt och iakttä de grundläggande rättigheterna samt värdmedlemsstatens nationella rätt.

Enligt artikel 40 i gräns- och kustbevakningsförordningen kan värdmedlemsstaten bemyndiga medlemmarna i enheterna att agera för dess räkning. Avsikten är inte att ge möjlighet till detta, utan att andra EU-medlemsstaters tjänstemän även i fortsättningen ska följa Gränsbevakningsväsendets anvisningar och i regel i en behörig finsk tjänstemans närvaro. Detta ska uttryckligen anges i paragrafen. Ett beslut enligt artikel 14 i kodexen om Schengengränserna om att neka inresa kan endast fattas av en behörig finsk tjänsteman, eftersom det är fråga om ett förvaltningsbeslut.

Artikel 19 i gräns- och kustbevakningsförordningen innehåller bestämmelser om utplacering av snabba gränsinsatsenheter i en medlemsstat utan medlemsstatens begäran. I händelse av en situation av detta slag ska med stöd av artikel 40 i gräns- och kustbevakningsförordningen medlemmarna i en snabb gränsinsatsenhet ha samma befogenheter som medlemmarna i en

snabb gränsinsatsenhet som utplacerats till följd av en begäran som Finland har framställt med stöd av 15 a §.

Det föreslås att till paragrafen fogas bestämmelser om att medlemmar i en snabb gränsinsatsenhet som med stöd av artikel 19 i gräns- och kustbevakningsförordningen utplacerats i Finland har befogenheter att utföra uppgifter enligt kodexen om Schengengränserna när de följer anvisningar av en behörig finsk tjänsteman. Dessutom ska dessa medlemmar ha rätt att på motsvarande sätt som medlemmar i en snabb gränsinsatsenhet som Finland begärt använda maktmedel när en behörig finsk tjänsteman är närvarande.

I paragrafens rubrik föreslås en teknisk ändring.

1.3 Lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet

39 §. *Annat utlämnande av uppgifter till utlandet.* I paragrafens 1 mom. 3 punkt föreskrivs det om rätten att lämna ut uppgifter ur Gränsbevakningsväsendets personregister till de tjänstemän i en medlemsstat som deltar i sådana samordnade gemensamma insatser och pilotprojekt i Finland som samordnas av Frontex. Paragrafens hänvisning till den upphävda förordningen om inrättande av en gränsförvaltningsbyrå ändras till en hänvisning till gräns- och kustbevakningsförordningen.

Rätten att få uppgifter ur Gränsbevakningsväsendets personregister gäller enligt ordalydelsen i fortsättningen också gästande tjänstemän som med stöd av artikel 19 i gräns- och kustbevakningsförordningen utplacerats i Finland utan begäran från Finland. De ska enligt den föreslagna ändringen av 35 a § i gränsbevakningslagen ha de befogenheter som har föreskrivits för gränsbevakningstjänstemän att utföra uppgifter enligt kodexen om Schengengränserna samt rätt enligt 35 § 1 mom. i gränsbevakningslagen att använda maktmedel när en behörig finsk tjänsteman är närvarande. Därför är det motiverat att också rätten att få uppgifter är överensstämmande.

Till momentets 3 punkt fogas rätt att lämna ut uppgifter ur personregister till en sambandman som avses i artikel 12 i gräns- och kustbevakningsförordningen. Enligt artikel 12 i gräns- och kustbevakningsförordningen ska sambandsmannen få information från den nationella samordningscentralen och den nationella situationsbild som upprättats.

1.4 Polislagen

9 kap. Särskilda bestämmelser

9 a §. *Deltagande i Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns verksamhet.* I paragrafens 1 mom. föreskrivs det om Polisstyrelsens rätt att besluta om polismäns deltagande i Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns verksamhet. Enligt momentets 1 punkt ska Polisstyrelsen besluta om att ställa polismän till förfogande för den reserv med eskortörer vid återvändande med tvång som föreskrivs i artikel 30. Enligt gräns- och kustbevakningsförordningen ska medlemsstaterna ställa eskortörer till förfogande, men antalet personer har inte fastställts. Varje medlemsstat beslutar själv antalet.

I momentets 2 punkt föreskrivs det att Polisstyrelsen framställer en begäran till Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån att i Finland få till förfogande sådana eskortörer vid återvändande med tvång som andra medlemsstater har ställt till Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns förfogande.

I momentets 3 punkt föreskrivs det att Polisstyrelsen också beslutar om att sända ut polismän till Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns insatser och övriga verksamhet. Insatser som Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån inleder och som lämpar sig för polisväsendet är bland annat avlägsnande ur landet eller intervjuer för att efter invandrarnas ankomst till EU:s område utreda deras identitet, inreserutter och bakgrund.

I 2 mom. föreskrivs om begäran om att inleda en återvändandeintervention. Enligt artikel 33.1 i gräns- och kustbevakningsförordningen ska Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån i situationer där en medlemsstat ställs inför en belastning vid genomförandet av skyldigheten att återbördla tredjelandsmedborgare som är föremål för beslut om återvändande utfärdade av en medlemsstat på begäran från den medlemsstaten tillhandahålla lämpligt tekniskt och operativt stöd i form av en återvändandeintervention. Interventionen kan bestå i utplacering av europeiska interventionsenheter för återvändande i värdmedlemsstaten och organisation av återvändandeinsatser från värdmedlemsstaten. I artikel 33.2 i gräns- och kustbevakningsförordningen föreskrivs det om en snabb återvändandeintervention. Då är det fråga om situationer där en medlemsstat ställs inför specifika och oproportionella utmaningar vid genomförandet av skyldigheten att återbördla tredjelandsmedborgare. En snabb återvändandeintervention kan bestå i skyndsamt utplacering av europeiska interventionsenheter för återvändande i värdmedlemsstaten och organisation av återvändandeinsatser från värdmedlemsstaten. I Finland ska en begäran om att inleda en återvändandeintervention framställas av inrikesministeriet.

Enligt 3 mom. ska Polisstyrelsen utan dröjsmål underrätta inrikesministeriet om en begäran som den framställt om att i Finland få till förfogande eskortörer vid återvändande med tvång samt om utsändning av polismän till insatser och annan verksamhet som ordnas av Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån. I en exceptionell situation kan inrikesministeriet besluta att dra tillbaka en begäran som framställts eller avsluta samarbete som inletts av Polisstyrelsen. Detta innebär att samarbetet upphör även i det fallet att de tjänstemän som sänts ut med stöd av Polisstyrelsens beslut redan finns i den andra staten eller att det redan finns med stöd av Polisstyrelsens begäran tjänstemän från en främmande stat i Finland.

I 4 mom. finns det en bestämmelse om att när en polisman utför ett i gräns- och kustbevakningsförordningen avsett uppdrag, ska samma bestämmelser som tillämpas i fråga om tjänsteuppdrag som utförs i Finland tillämpas på polismannens befogenheter, om inte något annat följer av gräns- och kustbevakningsförordningen. I artikel 40 i gräns- och kustbevakningsförordningen föreskrivs det om uppgifterna och befogenheterna för medlemmarna i enheterna.

I 5 mom. finns det en informativ hänvisningsbestämmelse till lagen om beslutsfattande om lämnande av och begäran om internationellt bistånd (RP 72/2016 rd). De bestämmelser om beslutsfattande som nämns i paragrafen ska tillämpas om det inte är fråga om sådant beslutsfattande om bistånd som föreskrivs i den nämnda lagen.

9 b §. Befogenheter för främmande staters tjänstemän vid Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns återvändandeuppdrag. I artikel 40 i gräns- och kustbevakningsförordningen föreskrivs det om uppgifterna och befogenheterna för medlemmarna i enheterna. Medlemmarna i enheterna ska, när de utför sina uppgifter och utövar sina befogenheter, följa unionsrätten och internationell rätt och iakttä de grundläggande rättigheterna samt värdmedlemsstatens nationella rätt.

Enligt 1 mom. ska en främmande stats behöriga tjänsteman som i Finland deltar som eskortör vid återvändande med tvång eller i en återvändandeintervention ha rätt att enligt anvisningar av en finsk polisman utöva en polismans sådana befogenheter som en finsk polisman med stöd av sina befogenheter anvisar tjänstemannen. En främmande stats behöriga tjänsteman har rätt

att under en finsk polismans uppsikt använda sådana maktmedel som polismannen med stöd av sina befogenheter anvisar tjänstemannen.

Till 2 mom. fogas en bestämmelse om att en främmande stats behöriga tjänsteman har rätt att inom finskt territorium bära vapen, ammunition och annan utrustning, om den utsändande medlemsstaten samtycker till detta. I artikel 40 i gräns- och kustbevakningsförordningen föreskrivs det om uppgifterna och befogenheterna för medlemmarna i enheterna.

I 3 mom. föreskrivs om en främmande stats behöriga tjänstemans rätt att använda maktmedelsredskap. Användningen av maktmedelsredskap förutsätter i varje enskilt fall att en finländsk polisman inom ramen för sina befogenheter har anvisat en främmande stats tjänsteman att använda maktmedelsredskap.

I 4 mom. finns det genom hänvisning till bestämmelserna i 2 kap. 17 § 1 och 2 mom. i polislagen och 4 kap. i strafflagen bestämmelser om nödvärn och om excess vid användning av maktmedel. En främmande stats tjänsteman är vid användning av maktmedel i motsvarande ställning som en finländsk polisman.

Enligt 5 mom. ska vad som föreskrivs i 1 och 3 mom. om en finsk polisman tillämpas också på en finsk gränsbevakningsman.

1.5 Skjutvapenlagen

17 §. Undantag från tillämpningsområdet. Hänvisningarna i 1 mom. 17 punkten till den upphävda förordningen om inrättande av en gränsförvaltningsbyrå och den upphävda förordningen (EG) nr 863/2007 ändras till en hänvisning till gräns- och kustbevakningsförordningen.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

I propositionen föreslås ett nytt bemyndigande att utfärda förordning när det gäller avgångsåldrar vid Gränsbevakningsväsendet. Den lägsta åldern för ålderspension för en chef för Gränsbevakningsväsendet som är född 1965 eller senare, en biträdande chef för Gränsbevakningsväsendet, general, amiral, överste och kommodor som är född 1968 eller senare, en tjänsteman som är född 1973 eller senare och som tjänstgör i någon annan militär tjänst, en tjänsteman som är född 1973 eller senare och som tjänstgör i en generals- eller överstetjänst i en uppgift som förutsätter flygarutbildning och en annan tjänsteman som är född 1978 eller senare och som tjänstgör i en uppgift som förutsätter flygarutbildning anpassas till förändringen i livslängden. Vid Gränsbevakningsväsendet ska avgångsåldrarna för dessa personer fastställas genom förordning av inrikesministeriet och bestämmas med stöd av den lägsta ålder för ålderspension som fastställts genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

3 Ikraftträdande

Det föreslås att lagarna ska träda i kraft så snart som möjligt efter att de antagits och fastställts. Avsikten är att lagarna ska börja tillämpas så snart som möjligt sommaren 2017.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Tjänstgöringsförbindelse

I propositionen föreslås det att bestämmelserna om Gränsbevakningsväsendets tjänstgöringsförbindelser ska preciseras. Medan tjänstgöringsförbindelsen gäller omfattar ersättningsskyldigheten i fortsättningen utöver att studierna avbryts eller att den studerande avbryter studier-

na även att den studerande efter fullföljd utbildning inte tar emot en tjänst vid Gränsbevakningsväsendet. Ersättningsskyldigheten omfattar utöver att en tjänsteman vid Gränsbevakningsväsendet säger upp sig också att tjänstemannen får anställning vid någon annan statlig organisation, så att mottagandet av den tjänsten innebär att tjänstemannen med stöd av stats-tjänstemannalagen anses ha avgått från sin tidigare tjänst, samt en situation där tjänstemannens tjänsteförhållande upplöses. Kravet på tjänstgöringsförbindelse ska utöver tjänstemän i den flygande personalen också omfatta tjänstemän som utbildas till flygande personal. En tjänstgöringsförbindelse för en tjänsteman i den flygande personalen och för den som utbildas till flygande personal är dock beroende av prövning.

Enligt grundlagens 18 § 1 mom. har var och en rätt att skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt. Bestämmelserna om tjänstgöringsförbindelse i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning har stiftats med grundlagsutskottets medverkan (GrUU 19/2005 rd och GrUU 31/2013 rd). Bestämmelserna om tjänstgöringsförbindelse ska bedömas utifrån grundlagens 18 § och grundlagens 7 § 1 mom. som tryggar den personliga friheten.

Genom de föreslagna ändringarna ska avbrytande av utbildning och avgång från tjänst i förhållande till ersättningsskyldigheten preciseras mer exakt än tidigare. En tjänstgöringsförbindelse för den flygande personalen och för den som utbildas till flygande personal ska vara beroende av prövning. I lagen föreskrivs om maximitiden för tjänstgöring som förbindelsen avser och om de grundläggande villkoren för anställningsförhållandet samt om avgörande av tvister som gäller anställningsförhållandet. Den föreslagna regleringen uppfyller de allmänna förutsättningarna för begränsning av de grundläggande fri- och rättigheterna och är inte till denna del problematisk med tanke på 18 § eller 7 § 1 mom. i grundlagen.

Avgångsålder

I propositionen föreslås det att avgångsåldrarna i militära tjänster vid Gränsbevakningsväsendet ska höjas för att motsvara de lägsta åldrar för ålderspension som avses i pensionslagen för den offentliga sektorn och lagen om införande av pensionslagen för den offentliga sektorn. Syftet med ändringen är att förhindra en situation där anställningsförhållandet upphör i avgångsåldern utan att rätt till ålderspension föreligger. Avgångsåldrarna följer pensionsreformens lägsta åldrar för ålderspension, som de blivande pensionstagarna redan har kännedom om. Bestämmelserna om avgångsåldern påverkar inte nämnvärt beloppet för ålderspensionen. En höjning av avgångsåldern kan visserligen förbättra den pension som tjänas in, men samtidigt kan maximibeloppet för pensionen minska det extra tillägget på tillväxtprocenten. Sålunda är ändringarna inte av betydelse när det gäller det egendomsskydd som avses i 15 § i grundlagen.

I propositionen föreslås det också att de särskilda avgångsåldrar för tjänstemän som tjänstgör i andra än militära tjänster och som omfattas av de gamla övergångsbestämmelserna ska höjas på motsvarande sätt, dvs. från och med 2018 fram till utgången av 2025 med tre månader per kalenderår, sammanlagt med högst två år. Förslaget betyder inte att de tidigare avgångsåldrarna slopas, utan att de gradvis höjs på motsvarande sätt som den allmänna pensionsåldern höjs. Av jämlikhetsskäl ska också avgångsåldern för den som tjänstgör i de högsta militära tjänsterna vid Gränsbevakningsväsendet liksom för den som tjänstgör i uppgifter som kräver flygarutbildning höjas från och med 2018 fram till utgången av 2025 med tre månader per kalenderår, sammanlagt med högst två år.

Ändringen genomförs gradvis, vilket ger tid för anpassning. Som mest höjs avgångsåldern med två år, men denna höjning gäller personer vars gällande pensionsålder när lagen träder i kraft uppnås först 2025 eller senare. Grunden för höjningen av avgångsåldrarna är jämlikhet

mellan människor. Höjningen kan jämföras med höjningen av den yrkesbaserade pensionsåldern (GrUU 5/2015 rd). Förslaget är inte problematiskt när det gäller det egendomsskydd som avses i 15 § i grundlagen.

Enligt 80 § i grundlagen ska bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter utfärdas genom lag. Enligt propositionen ska det genom lag utfärdas bestämmelser om avgångsåldrarna fram till utgången av 2025. Efter 2025 motsvarar avgångsåldrarna de pensionsåldrar som har anpassats till den förlängda livslängden och som fastställs med stöd av 95 § i pensionslagen för den offentliga sektorn genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet. Avgångsåldrarna för tjänstemän som tjänstgör i Gränsbevakningsväsendets militära tjänster och tjänster som förutsätter flygarutbildning ska fastställas genom förordning av inrikesministeriet. Inrikesministeriets bemyndigande att utfärda förordning ska inte omfatta prövning, så det föreslagna bemyndigandet att utfärda förordning strider inte mot 80 § i grundlagen.

Europeisk gräns- och kustbevakning

Enligt 35 a § i förslaget till ändring av gränsbevakningslagen har medlemmarna i en snabb gränsinsatsenhet, som Frontex utplacerat i Finland med stöd av artikel 19 i gräns- och kustbevakningsförordningen utan att Finland har framställt en begäran, när de följer anvisningar av en behörig finsk tjänsteman samma befogenheter att utföra uppgifter enligt kodexen om Schengengränserna som gränsbevakningsmännen har med undantag för beslut enligt artikel 14 att neka inresa. De ovan avsedda tjänstemännen har även rätt att använda maktmedel i en behörig finsk tjänstemans närvaro, om deras hemmedlemsstat har gett sitt samtycke till det och rätten inte har begränsats i den operativa plan som avses i artikel 16 i gräns- och kustbevakningsförordningen eller i de anvisningar som Finland utfärdat i enlighet med artikel 21 i gräns- och kustbevakningsförordningen.

Enligt 9 kap. 9 b § i polislagen ska en främmande stats tjänsteman, som deltar i Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns återvändandeuppdrag, när han eller hon följer anvisningar av en finsk polisman eller gränsbevakningsman få utöva en polismans sådana befogenheter som en finsk polisman eller gränsbevakningsman med stöd av sina befogenheter anvisar tjänstemannen. En främmande stats behöriga tjänsteman har rätt att under en finsk polismans eller gränsbevakningsmans uppsikt använda sådana maktmedel som polismannen eller gränsbevakningsmannen med stöd av sina befogenheter anvisar tjänstemannen.

I artikel 40 i gräns- och kustbevakningsförordningen föreskrivs det om uppgifterna och befogenheterna för medlemmarna i enheterna. Medlemmarna i enheterna ska, när de utför sina uppgifter och utövar sina befogenheter, följa unionsrätten och internationell rätt och iakta de grundläggande rättigheterna samt värdmedlemsstatens nationella rätt.

Med stöd av artikel 40.3 i gräns- och kustbevakningsförordningen får en värdmedlemsstat ge medlemmar i enheterna tillstånd att agera för dess räkning, utan att värdmedlemsstatens gränsbevakningsmän eller personal som deltar i återvändandeuppdrag är närvarande. Likaså ger artikel 40.6 möjlighet att med hemmedlemsstatens tillstånd ge medlemmar i enheterna rätt att använda våld när värdmedlemsstatens gränsbevakningsmän inte är på plats. Enligt propositionen kommer Finland dock inte att ge sådana befogenheter som utövas självständigt till andra EU-medlemsstaters tjänstemän, utan de ska även i fortsättningen följa Gränsbevakningsväsendets eller polisens anvisningar och i regel i en behörig finsk tjänstemans närvaro. En annan EU-medlemsstats tjänsteman får med stöd av 35 a § i gränsbevakningslagen använda maktmedel endast när en behörig finsk tjänsteman är närvarande eller med stöd av 9 kap. 9 b § i polislagen under uppsikt av en finsk polisman eller en finsk gränsbevakningsman.

RP 40/2017 rd

Enligt grundlagsutskottets utlåtande om förslaget till förordning är det i den föreslagna regleringen närmast fråga om vidare utveckling av samarbetsformer för övervakningen av EU:s yttre gränser (GrUU 3/2016 rd - U 2/2016 rd). Trots den tydliga ökningen av övernationella drag, anser utskottet att det är uppenbart att när man handlar inom behörigheten enligt Europeiska unionens grundfördrag är reglering av detta slag inte problematisk med hänsyn till bestämmelserna om suveränitet i grundlagen.

Enligt regeringens uppfattning kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning (577/2005) 25 e, 25 f, 26 a och 27 §, 28 § 1 mom. 10 punkten samt 35 och 35 a §, sådana de lyder, 25 e, 25 f, 26 a och 27 § och 28 § 1 mom. 10 punkten i lag 1229/2013, 35 § delvis ändrad i lag 477/2010 och 35 a § i lagarna 477/2010 och 1229/2013, och
fogas till 25 §, sådan den lyder i lag 1229/2013, ett nytt 4 mom. och till 28 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1229/2013, en ny 11 punkt som följer:

25 §

Utbildning och undervisning vid Gräns- och sjöbevakningsskolan

Gräns- och sjöbevakningsskolans undervisning är offentlig, om inte något annat följer av lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Gräns- och sjöbevakningsskolan kan även begränsa tillträdet till undervisningen för att garantera tjänstgöringssäkerheten eller på grund av begränsade undervisningslokaler eller av någon annan motsvarande grundad anledning.

25 e §

Studerandes användning av uniform

De som utbildas för en militär tjänst vid Gränsbevakningsväsendet ska använda Gränsbevakningsväsendets uniform enligt 23 § när de deltar i utbildningen.

25 f §

En studerandes skyldighet i fråga om uppträdande

På skyldigheten i fråga om uppträdande för dem som utbildas för en militär tjänst vid Gränsbevakningsväsendet tillämpas vad som föreskrivs i 20 § och vad som utfärdas genom ett reglemente vilket utfärdas som militärt kommandomål i enlighet med 57 § i värnpliktslagen.

26 a §

Deltagande i annan utbildning

En tjänsteman vid Gränsbevakningsväsendet kan förordnas att delta i undervisning vid Gräns- och sjöbevakningsskolan. En tjänstemans studier vid Gräns- och sjöbevakningsskolan genomförs som tjänsteuppdrag. Gräns- och sjöbevakningsskolan beslutar om rätten att delta i undervisningen.

27 §

Tjänstgöringsförbindelse

För att få delta i sådan minst två månaders utbildning till vilken man godkänns på basis av Gräns- och sjöbevakningsskolans urvalsprov förutsätts att den studerande i början av studierna ger en skriftlig förbindelse att han eller hon kommer att tjänstgöra vid Gränsbevakningsväsendet under en minimitid på högst två år räknat från den dag studierna avslutas (*tjänstgöringsförbindelse*).

De som utbildas eller hör till personal som flyger luftfartyg vid Gränsbevakningsväsendet ska om så krävs ge en tjänstgöringsförbindelse för högst 14 år. Bestämmelser om den tjänstgöringsförbindelse som gäller i fråga om utbildningsprogrammet för officerare finns i 29 § i lagen om Försvarshögskolan.

Om en studerande på grundkursen för gränsbevakare eller den som utbildas till flygande personal avbryter sina studier, vägrar ta emot en tjänst vid Gränsbevakningsväsendet eller hans eller hennes studier avbryts av någon av personen själv beroende annan orsak än sjukdom eller avsaknad av flygaregenskaper, ska han eller hon i ersättning till staten betala ett belopp som beror på examens art eller utbildningens innehåll och som uppgår till högst hälften av de kostnader som utbildningen orsakat staten. Beslut om uttagande av ersättning fattas av Gräns- och sjöbevakningsskolan.

Bestämmelserna i 3 mom. gäller också situationer där en tjänsteman vid Gränsbevakningsväsendet under den tid tjänstgöringsförbindelsen gäller säger upp sig, tar emot en tjänst som avses i 65 § i statstjänstemannalagen eller sägs upp av någon av personen själv beroende annan orsak än sjukdom eller där hans eller hennes tjänsteförhållande hävs. Beslut om uttagande av ersättning fattas av förvaltningsenheten.

Ersättningen är direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivning av ersättning finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

Närmare bestämmelser om bestämmande av ersättning enligt 3 och 4 mom. utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

28 §

Förlust av studierätt

Gräns- och sjöbevakningsskolan kan återkalla rätten för en studerande att delta i utbildningen och undervisningen, om den studerande

10) inte har slutfört sina studier inom den i 25 a § 3 mom. eller undervisningsplanen angivna maximitiden och Gräns- och sjöbevakningsskolan inte beviljar tilläggstid av särskilda skäl för att slutföra studierna,

11) skriftligen meddelar att han eller hon avslutar sina studier.

35 §

Avgångsålder

Avgångsåldern i en militär tjänst vid Gränsbevakningsväsendet är enligt födelseår

1) när det gäller chefen för Gränsbevakningsväsendet

- a) 63 år för den som är född 1954 eller tidigare,
- b) 63 år och 3 månader för den som är född 1955,
- c) 63 år och 6 månader för den som är född 1956,
- d) 63 år och 9 månader för den som är född 1957,
- e) 64 år för den som är född 1958,
- f) 64 år och 3 månader för den som är född 1959,

- g) 64 år och 6 månader för den som är född 1960,
 - h) 64 år och 9 månader för den som är född 1961,
 - i) 65 år för den som är född något av åren 1962–1964,
 - 2) när det gäller biträdande chefen för Gränsbevakningsväsendet, general, amiral, överste och kommodor
 - a) 60 år för den som är född 1957 eller tidigare,
 - b) 60 år och 3 månader för den som är född 1958,
 - c) 60 år och 6 månader för den som är född 1959,
 - d) 60 år och 9 månader för den som är född 1960,
 - e) 61 år för den som är född 1961,
 - f) 61 år och 3 månader för den som är född 1962,
 - g) 61 år och 6 månader för den som är född 1963,
 - h) 61 år och 9 månader för den som är född 1964,
 - i) 62 år för den som är född något av åren 1965–1967,
 - 3) när det gäller andra officerare än de som avses i 1 eller 2 punkten samt för specialofficerare, institutofficerare, gränsbevakare och sjöbevakare
 - a) 55 år för den som är född 1962 eller tidigare,
 - b) 55 år och 3 månader för den som är född 1963,
 - c) 55 år och 6 månader för den som är född 1964,
 - d) 55 år och 9 månader för den som är född 1965,
 - e) 56 år för den som är född 1966,
 - f) 56 år och 3 månader för den som är född 1967,
 - g) 56 år och 6 månader för den som är född 1968,
 - h) 56 år och 9 månader för den som är född 1969,
 - i) 57 år för den som är född något av åren 1970–1972,
- Avgångsåldern när det gäller specialofficerare, yngre officerare, stabsofficerare och institutofficerare som tjänstgör i uppgifter som förutsätter flygarutbildning är med avvikelse från 1 mom.
- a) 50 år för den som är född 1967 eller tidigare, dock 55 år i generals- och överstetjänster i en uppgift som förutsätter flygarutbildning,
 - b) 50 år och 3 månader för den som är född 1968, dock 55 år och 3 månader i generals- och överstetjänster i en uppgift som förutsätter flygarutbildning,
 - c) 50 år och 6 månader för den som är född 1969, dock 55 år och 6 månader i generals- och överstetjänster i en uppgift som förutsätter flygarutbildning,
 - d) 50 år och 9 månader för den som är född 1970, dock 55 år och 9 månader i generals- och överstetjänster i en uppgift som förutsätter flygarutbildning,
 - e) 51 år för den som är född 1971, dock 56 år i generals- och överstetjänster i en uppgift som förutsätter flygarutbildning,
 - f) 51 år och 3 månader för den som är född 1972, dock 56 år och 3 månader i generals- och överstetjänster i en uppgift som förutsätter flygarutbildning,
 - g) 51 år och 6 månader för den som är född 1973, dock 56 år och 6 månader i generals- och överstetjänster i en uppgift som förutsätter flygarutbildning,
 - h) 51 år och 9 månader för den som är född 1974, dock 56 år och 9 månader i generals- och överstetjänster i en uppgift som förutsätter flygarutbildning,
 - i) 52 år för den som är född något av åren 1975–1977, dock 57 år i generals- och överstetjänster i en uppgift som förutsätter flygarutbildning.
- Avgångsåldern när det gäller en chef för Gränsbevakningsväsendet som är född 1965 eller senare, en biträdande chef för Gränsbevakningsväsendet, general, amiral, överste och kommodor som är född 1968 eller senare, en tjänsteman som är född 1973 eller senare och som tjänstgör i någon annan militär tjänst, en tjänsteman som är född 1973 eller senare och som tjänstgör i en generals- eller överstetjänst i en uppgift som förutsätter flygarutbildning och en annan tjänsteman som är född 1978 eller senare och som tjänstgör i en uppgift som förutsätter flygarutbildning fastställs genom förordning av inrikesministeriet. Avgångsåldern fastställs

genom en förordning av inrikesministeriet som utfärdas för det år då en tjänsteman som tjänstgör i tjänsten som chef för Gränsbevakningsväsendet fyller 62 år, en tjänsteman som tjänstgör i en tjänst som biträdande chef för Gränsbevakningsväsendet, general, amiral, överste och kommodor fyller 59 år, en tjänsteman som tjänstgör i en annan militär tjänst eller i en generals- eller överstetjänst i en uppgift som förutsätter flygarutbildning fyller 54 år och en annan tjänsteman som tjänstgör i en uppgift som förutsätter flygarutbildning fyller 49 år. För en tjänsteman som tjänstgör i en militär tjänst ändras avgångsåldern från och med avgångsålderna 57–65 år, för en tjänsteman i en generals- eller överstetjänst i en uppgift som förutsätter flygarutbildning från och med avgångsåldern 57 år och för en annan tjänsteman som tjänstgör i en uppgift som förutsätter flygarutbildning från och med avgångsåldern 52 år med lika många månader som den lägsta åldern för ålderspension ändras enligt 102 § 4 mom. i pensionslagen för den offentliga sektorn (81/2016).

Bestämmelser om avgångsåldern för tjänstemän som tjänstgör i andra än militära tjänster finns i statstjänstemannalagen.

Trots det som föreskrivs ovan i denna paragraf gäller följande, om inte något annat följer av 6 mom.:

1) för en tjänsteman som den 31 december 1992 eller före det har tjänstgjort i en tjänst som sjöbevakare och som till utgången av 1994 hade till pensionstid hänförbar tjänstgöringstid

- a) minst 16 år är avgångsåldern 53 år,
- b) minst 13 år är avgångsåldern 53 år och 4 månader,
- c) minst 10 år är avgångsåldern 53 år och 8 månader,
- d) minst 7 år är avgångsåldern 54 år,
- e) minst 3 år är avgångsåldern 54 år och 4 månader,

2) för en tjänsteman som den 31 december 1992 eller före det har tjänstgjort i en tjänst som gränsbevakare och som till utgången av 1994 hade till pensionstid hänförbar tjänstgöringstid

- a) minst 16 år är avgångsåldern 50 år,
- b) minst 13 år är avgångsåldern 51 år,
- c) minst 10 år är avgångsåldern 52 år,
- d) minst 7 år är avgångsåldern 53 år,
- e) minst 3 år är avgångsåldern 54 år,

3) för en tjänsteman som den 31 december 1992 eller före det har tjänstgjort i en annan än en militär tjänst och som till utgången av 1994 hade till pensionstid hänförbar tjänstgöringstid

- a) minst 16 år är avgångsåldern 60 år,
- b) minst 13 år är avgångsåldern 61 år,
- c) minst 10 år är avgångsåldern 62 år,
- d) minst 7 år är avgångsåldern 63 år,
- e) minst 3 år är avgångsåldern 64 år.

Avgångsåldern enligt 5 mom. stiger årligen från och med 2018, så att om den uppnås år

- 1) 2018 höjs avgångsåldern med tre månader,
- 2) 2019 höjs avgångsåldern med sex månader,
- 3) 2020 höjs avgångsåldern med nio månader,
- 4) 2021 höjs avgångsåldern med ett år,
- 5) 2022 höjs avgångsåldern med ett år och tre månader,
- 6) 2023 höjs avgångsåldern med ett år och sex månader,
- 7) 2024 höjs avgångsåldern med ett år och nio månader,
- 8) 2025 eller senare höjs avgångsåldern med två år.

I 2 mom. avsedda uppgifter som förutsätter flygarutbildning är uppgiften som ledare för flygverksamhet, utbildningschef vid bevakningsflygdivisionen, chefsflyglärare, chefteorilärare, flyglärare, chef för flygdivision, biträdande chef för flygdivision, flygsäkerhetschef, flygverksamhetsofficer, testpilot, flyggruppchef, chef för helikoptergrupp, flygofficer, pilotofficer, befälhavare på luftfartyg, styrman på luftfartyg och pilot på luftfartyg.

35 a §

Rätt att kvarstå i tjänst efter avgångsåldern

Chefen för Gränsbevakningsväsendet kan av vägande skäl och med tjänstemannens samtycke besluta att en tjänsteman som utnämnts av någon annan än republikens president får kvarstå i sin tjänst en viss tid efter avgångsåldern, dock högst till utgången av den månad då en tjänsteman född 1957 eller tidigare fyller 68 år, en tjänsteman född något av åren 1958–1961 fyller 69 år och en tjänsteman född senare än det fyller 70 år. En tjänsteman i en militär tjänst kan under ovan nämnda förutsättningar fortsätta högst till utgången av den månad då han eller hon uppnår den avgångsålder som bestäms i enlighet med 35 §.

Beslutet om rätt för en tjänsteman att kvarstå i tjänsten eller ett tjänsteförhållande för viss tid ska fattas innan tjänstemannen uppnår avgångsåldern. Ett tjänsteförhållande upphör utan uppsägning, när den i 1 mom. avsedda tiden löper ut.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av gränsbevakningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i gränsbevakningslagen (578/2005) 3 § 1 mom., 15 a och 15 b §, rubriken för 15 c §, 15 c § 1 mom. samt 35 a §, sådana de lyder, 3 § 1 mom. samt 15 a och 15 b § i lag 749/2014 och rubriken för 15 c §, 15 c § 1 mom. och 35 a § i lag 478/2010, som följer:

3 §

Gränsbevakningsväsendets uppgifter

Gränsbevakningsväsendets uppgift är att upprätthålla gränssäkerheten. Gränsbevakningsväsendet samarbetar med andra myndigheter samt med organisationer och invånare för att upprätthålla gränssäkerheten. Gränsbevakningsväsendet ansvarar för samarbetet med Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån och sköter det internationella samarbete som Gränsbevakningsväsendets uppgifter omfattar.

15 a §

Assistans från Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån

Statsrådets allmänna sammanträde fattar beslut om framställning av begäran till Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån om en snabb gränsinsats som avses i artikel 15.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1624 om en europeisk gräns- och kustbevakning och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 och upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 863/2007, rådets förordning (EG) nr 2007/2004 och rådets beslut 2005/267/EG (gräns- och kustbevakningsförordningen). Om ett hot som riktas mot den allmänna ordningen, den inre säkerheten eller folkhälsan emellertid ovillkorligen förutsätter att begäran framställs utan dröjsmål, får begäran framställas av inrikesministern innan frågan avgörs av statsrådets allmänna sammanträde.

Statsrådets allmänna sammanträde fattar beslut om åtgärder när Finland tar emot bistånd som avses i artikel 19 i gräns- och kustbevakningsförordningen i en situation som kräver brådskande insatser vid den yttre gränsen.

15 b §

Deltagande i Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns verksamhet samt lämnande av och begäran om tekniskt eller operativt bistånd

Beslut om att enligt artikel 17.9 i gräns- och kustbevakningsförordningen till Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån ställa gränsbevakningsmän till förfogande för en snabb gränsinsats fattas av chefen för Gränsbevakningsväsendet inom gränserna för Finlands kvot, som fastställs i gräns- och kustbevakningsförordningen.

Gränsbevakningsväsendet beslutar om sitt deltagande i Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns andra insatser och övriga verksamhet samt inom sitt ansvarsområde om lämnande

av eller begäran om i gräns- och kustbevakningsförordningen avsett tekniskt eller operativt bistånd.

Staben för gränsbevakningsväsendet är den nationella kontaktpunkt som avses i artikel 23 i gräns- och kustbevakningsförordningen.

15 c §

Gränsbevakningsväsendets deltagande i internationella uppdrag

Gränsbevakningsväsendet beslutar om sitt deltagande i andra än i 15 b § avsedda internationella uppdrag.

35 a §

Befogenheter för tjänstemän som i Finland deltar i insatser och pilotprojekt som samordnas av Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån samt tjänstemännens rätt att använda maktmedel

De som hör till en snabb gränsinsatsenhet som är utplacerad i Finland på Finlands begäran eller med stöd av artikel 19 i gräns- och kustbevakningsförordningen och gästande tjänstemän som deltar i gemensamma insatser och pilotprojekt i Finland har när de följer anvisningar av en behörig finsk tjänsteman samma befogenheter att utföra uppgifter enligt kodexen om Schengengränserna som gränsbevakningsmännen har enligt denna lag med undantag för beslut enligt artikel 14 att neka inresa. De ovan avsedda tjänstemännen har även rätt att använda maktmedel enligt 35 § 1 mom. i en behörig finsk tjänstemans närvaro, om deras hemmedlemsstat har gett sitt samtycke och rätten inte har begränsats i den operativa plan som avses i artikel 16 i gräns- och kustbevakningsförordningen eller i de anvisningar enligt artikel 21 i gräns- och kustbevakningsförordningen som Finland har meddelat.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av 39 § i lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet (579/2005)
39 § 1 mom. 3 punkten, sådan den lyder i lag 1182/2013, som följer:

39 §

Annat utlämnande av uppgifter till utlandet

Gränsbevakningsväsendet får trots sekretessbestämmelserna lämna ut uppgifter ur sina personregister med hjälp av teknisk anslutning eller som en datamängd till

3) Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån på det sätt som anges i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1624 om en europeisk gräns- och kustbevakning och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 och upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 863/2007, rådets förordning (EG) nr 2007/2004 och rådets beslut 2005/267/EG, till de tjänstemän i en medlemsstat som deltar i sådana av byrån samordnade gemensamma insatser och pilotprojekt i Finland som avses i den förordningen samt till en sambandsman som avses i artikel 12 i den förordningen,

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 9 kap. i polislagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 9 kap. i polislagen (872/2011) nya 9 a och 9 b § som följer:

9 kap.

Särskilda bestämmelser

9 a §

Deltagande i Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns verksamhet

Polisstyrelsen beslutar om

1) ställande av polismän till Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns förfogande som sådana eskortörer vid återvändande med tvång som avses i artikel 30.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1624 om en europeisk gräns- och kustbevakning och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 och upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 863/2007, rådets förordning (EG) nr 2007/2004 och rådets beslut 2005/267/EG (*gräns- och kustbevakningsförordningen*),

2) att till Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån framställa en begäran enligt artikel 30.4 i gräns- och kustbevakningsförordningen om att i Finland till förfogande få eskortörer vid återvändande med tvång,

3) att sända ut polismän till Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns insatser och övriga verksamhet.

Inrikesministeriet beslutar om att till Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån framställa en begäran om att i Finland inleda en återvändandeintervention som avses i artikel 33.1 och en snabb återvändandeintervention som avses i artikel 33.2 i gräns- och kustbevakningsförordningen.

Polisstyrelsen ska utan dröjsmål underrätta inrikesministeriet om en begäran och utsändning av polismän som avses i 1 mom. 2 och 3 punkten. I en exceptionell situation kan inrikesministeriet besluta att dra tillbaka en begäran som framställts eller avsluta samarbete som inletts av Polisstyrelsen.

När en polisman utför ett i gräns- och kustbevakningsförordningen avsett uppdrag, ska på polismannens befogenheter tillämpas de bestämmelser som gäller för tjänsteuppdrag som utförs i Finland, om inte något annat följer av gräns- och kustbevakningsförordningen.

Utöver vad som föreskrivs om beslutsfattande i 2 mom. finns det bestämmelser om beslutsfattandet vid begäran om internationellt bistånd i lagen om beslutsfattandet vid lämnande av och begäran om internationellt bistånd (/).

9 b §

Befogenheter för främmande staters tjänstemän vid Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns återvändandeuppdrag

När en främmande stats behöriga tjänsteman deltar i Finland i verksamhet som avses i artikel 30.1 och 30.3 samt artikel 33.1 och 33.2 i gräns- och kustbevakningsförordningen, har tjänstemannen rätt att enligt anvisningar från en finsk polisman utöva en polismans sådana befogenheter som en finsk polisman med stöd av sina befogenheter anvisar tjänstemannen. En främmande stats behöriga tjänsteman har rätt att under en finsk polismans uppsikt använda sådana maktmedel som polismannen med stöd av sina befogenheter anvisar tjänstemannen.

En främmande stats behöriga tjänsteman som deltar i verksamhet som avses i 1 mom. har med den utsändande statens samtycke rätt att bära vapen, ammunition och annan utrustning.

En behörig tjänsteman från en främmande stat har rätt att använda ett maktmedelsredskap endast om en finsk polisman inom ramen för sina befogenheter bemyndigar den behöriga tjänstemannen till det i ett enskilt fall, om inte något annat följer av artikel 40 i gräns- och kustbevakningsförordningen.

På främmande staters behöriga tjänstemän som med bemyndigande av en finsk tjänsteman använder maktmedel eller tar till nödvärn tillämpas 2 kap.17 § 1 och 2 mom. Bestämmelser om excess vid användning av maktmedel finns i 4 kap. 6 § 3 mom. och 7 § i strafflagen. Bestämmelser om excess i nödvärn finns i 4 kap. 4 § 2 mom. och 7 § i strafflagen.

Vad som i 1 och 3 mom. föreskrivs om en finsk polisman tillämpas också på en finsk gränsbevakningsman.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av 17 § i skjutvapenlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i skjutvapenlagen (1/1998) 17 § 1 mom. 13 punkten, sådan den lyder i lag 689/2013,
som följer:

17 §

Undantag från tillämpningsområdet

Denna lag gäller inte

13) överföring till eller från Finland och innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som innehas av sådana tjänstemän från Europeiska unionens medlemsstater som är verksamma på finskt territorium och som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1624 om en europeisk gräns- och kustbevakning och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 och upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 863/2007, rådets förordning (EG) nr 2007/2004 och rådets beslut 2005/267/EG,

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 27 april 2017

Statsminister

Juha Sipilä

Inrikesminister Paula Risikko

1.

Lag

om ändring av lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning (577/2005) 25 e, 25 f, 26 a och 27 §, 28 § 1 mom. 10 punkten samt 35 och 35 a §, sådana de lyder, 25 e, 25 f, 26 a och 27 § och 28 § 1 mom. 10 punkten i lag 1229/2013, 35 § delvis ändrad i lag 477/2010 och 35 a § i lagarna 477/2010 och 1229/2013, och
fogas till 25 §, sådan den lyder i lag 1229/2013, ett nytt 4 mom. och till 28 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1229/2013, en ny 11 punkt som följer:

Gällande lydelse

25 §

Utbildning och undervisning vid Gräns- och sjöbevakningsskolan

Föreslagen lydelse

25 §

Utbildning och undervisning vid Gräns- och sjöbevakningsskolan

Gräns- och sjöbevakningsskolans undervisning är offentlig, om inte något annat följer av lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Gräns- och sjöbevakningsskolan kan även begränsa tillträdet till undervisningen för att garantera tjänstgöringssäkerheten eller på grund av begränsade undervisningslokaler eller av någon annan motsvarande grundad anledning.

25 e §

Studerandes användning av uniform

Studerande på grundkursen för gränsbevakare ska använda gränsbevakningsväsendets uniform enligt 23 § när de deltar i utbildningen.

25 e §

Studerandes användning av uniform

De som utbildas för en militär tjänst vid Gränsbevakningsväsendet ska använda Gränsbevakningsväsendets uniform enligt 23 § när de deltar i utbildningen.

25 f §

En studerandes skyldighet i fråga om uppträdande

På skyldigheten i fråga om uppträdande för en studerande på grundkursen för gränsbeva-

25 f §

En studerandes skyldighet i fråga om uppträdande

På skyldigheten i fråga om uppträdande för dem som utbildas för en militär tjänst vid

Gällande lydelse

kare tillämpas vad som föreskrivs i 20 § och vad som utfärdas genom ett reglemente vilket utfärdas som militärt kommandomål i enlighet med 57 § i värnpliktslagen.

26 a §

Deltagande i annan utbildning

En tjänsteman vid gränsbevakningsväsendet kan förordnas att delta i undervisning vid Gräns- och sjöbevakningsskolan. En tjänstemans studier vid Gräns- och sjöbevakningsskolan genomförs som tjänsteuppdrag, *med undantag för grundkursen för gränsbevakare*. Gräns- och sjöbevakningsskolan beslutar om rätten att delta i undervisningen.

27 §

Tjänstgöringsförbindelse

För att få delta i sådan minst två månaders utbildning till vilken man godkänns på basis av Gräns- och sjöbevakningsskolans urvalsprov förutsätts att den studerande i början av studierna ger en skriftlig förbindelse att han eller hon kommer att tjänstgöra vid gränsbevakningsväsendet under en minimitid på högst två år räknat från den dag studierna avslutades (*tjänstgöringsförbindelse*). För en person som hör till personal som flyger luftfartyg vid gränsbevakningsväsendet kan tjänstgöringsförbindelsen vara högst 14 år. Bestämmelser om den tjänstgöringsförbindelse som gäller i fråga om utbildningsprogrammet för officerare finns i 29 § i lagen om Försvarshögskolan.

Om en tjänsteman vid gränsbevakningsväsendet under den tid tjänstgöringsförbindelsen gäller säger upp sig eller blir uppsagd eller om en studerande på grundkursen för gränsbevakare avbryter sina studier eller studierna avbryts av någon av personen själv beroende annan orsak än sjukdom eller avsaknad av flygaregenskaper, ska han eller hon i ersättning till staten betala ett belopp som beror på examens art eller utbildningens innehåll och som uppgår till högst hälften av de kostnader som utbildningen har orsakat sta-

Föreslagen lydelse

Gränsbevakningsväsendet tillämpas vad som föreskrivs i 20 § och vad som utfärdas genom ett reglemente vilket utfärdas som militärt kommandomål i enlighet med 57 § i värnpliktslagen.

26 a §

Deltagande i annan utbildning

En tjänsteman vid Gränsbevakningsväsendet kan förordnas att delta i undervisning vid Gräns- och sjöbevakningsskolan. En tjänstemans studier vid Gräns- och sjöbevakningsskolan genomförs som tjänsteuppdrag. Gräns- och sjöbevakningsskolan beslutar om rätten att delta i undervisningen.

27 §

Tjänstgöringsförbindelse

För att få delta i sådan minst två månaders utbildning till vilken man godkänns på basis av Gräns- och sjöbevakningsskolans urvalsprov förutsätts att den studerande i början av studierna ger en skriftlig förbindelse att han eller hon kommer att tjänstgöra vid Gränsbevakningsväsendet under en minimitid på högst två år räknat från den dag studierna avslutas (*tjänstgöringsförbindelse*).

De som utbildas eller hör till personal som flyger luftfartyg vid Gränsbevakningsväsendet *ska om så krävs ge* en tjänstgöringsförbindelse *för* högst 14 år. Bestämmelser om den tjänstgöringsförbindelse som gäller i fråga om utbildningsprogrammet för officerare finns i 29 § i lagen om Försvarshögskolan.

Om en studerande på grundkursen för gränsbevakare *eller den som utbildas till flygande personal* avbryter sina studier, *väger ta emot en tjänst vid Gränsbevakningsväsendet* eller hans eller hennes studier avbryts av någon av personen själv beroende annan orsak än sjukdom eller avsaknad av flygaregenskaper, ska han eller hon i ersättning till staten betala ett belopp som beror på examens art eller utbildningens innehåll och som uppgår till högst hälften av de kostnader som utbildningen orsakat staten. Beslut om

Gällande lydelse

ten. Närmare bestämmelser om hur ersättningen bestäms utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

Om den studerande avbryter studierna eller om studierna avbryts ska Gräns- och sjöbevakningsskolan besluta om ersättningen. Om en tjänsteman vid gränsbevakningsväsendet säger upp sig eller blir uppsagd, ska förvaltningsenheten fatta motsvarande beslut.

Ersättningen är direkt utsökbar och drivs in på det sätt som föreskrivs i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

28 §

Förlust av studierätt

Gräns- och sjöbevakningsskolan kan återkalla rätten för en studerande att delta i utbildningen och undervisningen, om den studerande

10) inte har slutfört sina studier inom den i 25 a § 3 mom. eller undervisningsplanen angivna maximitiden och Gräns- och sjöbevakningsskolan inte beviljar tilläggstid av särskilda skäl för att slutföra studierna.

35 a §

Avgångsålder

Avgångsåldern i en militär tjänst vid gränsbevakningsväsendet är

1) 63 år för chefen för gränsbevakningsväsendet,

Föreslagen lydelse

uttagande av ersättning fattas av Gräns- och sjöbevakningsskolan.

Bestämmelserna i 3 mom. gäller också situationer där en tjänsteman vid Gränsbevakningsväsendet under den tid tjänstgöringsförbindelsen gäller säger upp sig, tar emot en tjänst som avses i 65 § i statstjänstemannalagen eller sägs upp av någon av personen själv beroende annan orsak än sjukdom eller där hans eller hennes tjänsteförhållande hävs. Beslut om uttagande av ersättning fattas av förvaltningsenheten.

Ersättningen är direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivning av ersättning finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

Närmare bestämmelser om bestämmande av ersättning enligt 3 och 4 mom. utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

28 §

Förlust av studierätt

Gräns- och sjöbevakningsskolan kan återkalla rätten för en studerande att delta i utbildningen och undervisningen, om den studerande

10) inte har slutfört sina studier inom den i 25 a § 3 mom. eller undervisningsplanen angivna maximitiden och Gräns- och sjöbevakningsskolan inte beviljar tilläggstid av särskilda skäl för att slutföra studierna,

11) skriftligen meddelar att han eller hon avslutar sina studier.

35 §

Avgångsålder

Avgångsåldern i en militär tjänst vid Gränsbevakningsväsendet är enligt födelseår

1) när det gäller chefen för Gränsbevakningsväsendet

a) 63 år för den som är född 1954 eller tidigare,

b) 63 år och 3 månader för den som är född 1955,

c) 63 år och 6 månader för den som är född 1956,

Gällande lydelse

2) 60 år för biträdande chefen för gränsbevakningsväsendet, general, amiral, överste och kommodor,

3) 55 år för andra officerare än de som avses i 1 eller 2 punkten samt för specialofficerare och institutofficerare,

4) 55 år för gränsbevakare och sjöbevakare.

Avgångsåldern för specialofficerare, yngre

Föreslagen lydelse

d) 63 år och 9 månader för den som är född 1957,

e) 64 år för den som är född 1958,

f) 64 år och 3 månader för den som är född 1959,

g) 64 år och 6 månader för den som är född 1960,

h) 64 år och 9 månader för den som är född 1961,

i) 65 år för den som är född något av åren 1962–1964,

2) när det gäller biträdande chefen för Gränsbevakningsväsendet, general, amiral, överste och kommodor

a) 60 år för den som är född 1957 eller tidigare,

b) 60 år och 3 månader för den som är född 1958,

c) 60 år och 6 månader för den som är född 1959,

d) 60 år och 9 månader för den som är född 1960,

e) 61 år för den som är född 1961,

f) 61 år och 3 månader för den som är född 1962,

g) 61 år och 6 månader för den som är född 1963,

h) 61 år och 9 månader för den som är född 1964,

i) 62 år för den som är född något av åren 1965–1967,

3) när det gäller andra officerare än de som avses i 1 eller 2 punkten samt för specialofficerare, institutofficerare, gränsbevakare och sjöbevakare

a) 55 år för den som är född 1962 eller tidigare,

b) 55 år och 3 månader för den som är född 1963,

c) 55 år och 6 månader för den som är född 1964,

d) 55 år och 9 månader för den som är född 1965,

e) 56 år för den som är född 1966,

f) 56 år och 3 månader för den som är född 1967,

g) 56 år och 6 månader för den som är född 1968,

h) 56 år och 9 månader för den som är född 1969,

i) 57 år för den som är född något av åren 1970–1972,

Avgångsåldern när det gäller specialoffice-

Gällande lydelse

officerare, stabsofficerare och institutofficerare som tjänstgör i uppgifter som förutsätter flygarutbildning är med avvikelse från 1 mom. 50 år, i generals- och överstetjänster i en uppgift som förutsätter flygarutbildning dock 55 år.

Föreslagen lydelse

rare, yngre officerare, stabsofficerare och institutofficerare som tjänstgör i uppgifter som förutsätter flygarutbildning är med avvikelse från 1 mom.

a) 50 år för den som är född 1967 eller tidigare, dock 55 år i generals- och överstetjänster i en uppgift som förutsätter flygarutbildning,

b) 50 år och 3 månader för den som är född 1968, dock 55 år och 3 månader i generals- och överstetjänster i en uppgift som förutsätter flygarutbildning,

c) 50 år och 6 månader för den som är född 1969, dock 55 år och 6 månader i generals- och överstetjänster i en uppgift som förutsätter flygarutbildning,

d) 50 år och 9 månader för den som är född 1970, dock 55 år och 9 månader i generals- och överstetjänster i en uppgift som förutsätter flygarutbildning,

e) 51 år för den som är född 1971, dock 56 år i generals- och överstetjänster i en uppgift som förutsätter flygarutbildning,

f) 51 år och 3 månader för den som är född 1972, dock 56 år och 3 månader i generals- och överstetjänster i en uppgift som förutsätter flygarutbildning,

g) 51 år och 6 månader för den som är född 1973, dock 56 år och 6 månader i generals- och överstetjänster i en uppgift som förutsätter flygarutbildning,

h) 51 år och 9 månader för den som är född 1974, dock 56 år och 9 månader i generals- och överstetjänster i en uppgift som förutsätter flygarutbildning,

i) 52 år för den som är född något av åren 1975–1977, dock 57 år i generals- och överstetjänster i en uppgift som förutsätter flygarutbildning.

Avgångsåldern när det gäller en chef för Gränsbevakningsväsendet som är född 1965 eller senare, en biträdande chef för Gränsbevakningsväsendet, general, amiral, överste och kommodor som är född 1968 eller senare, en tjänsteman som är född 1973 eller senare och som tjänstgör i någon annan militär tjänst, en tjänsteman som är född 1973 eller senare och som tjänstgör i en generals- eller överstetjänst i en uppgift som förutsätter flygarutbildning och en annan tjänsteman som är född 1978 eller senare och som tjänstgör i en uppgift som förutsätter flygarutbildning fastställs genom förordning av in-

Gällande lydelse

Bestämmelser om avgångsåldern för tjänstemän i andra än militära tjänster finns i statstjänstemannalagen.

Trots det som föreskrivs ovan i denna paragraf gäller följande:

1) för en tjänsteman som den 31 december 1992 har tjänstgjort i en tjänst som kapten eller kaptenlöjtnant och som till utgången av 1994 i den tjänsten hade minst 10 år till pensionstid hänförbar tjänstgöringstid är avgångsåldern 50 år,

2) för en tjänsteman som den 31 december 1992 eller före det har tjänstgjort i en tjänst som sjöbevakare och som till utgången av 1994 hade till pensionstid hänförbar tjänstgöringstid

- a) minst 16 år är avgångsåldern 53 år,
- b) minst 13 år är avgångsåldern 53 år 4 månader,
- c) minst 10 år är avgångsåldern 53 år 8 månader,
- d) minst 7 år är avgångsåldern 54 år,
- e) minst 3 år är avgångsåldern 54 år 4 månader,

3) för en tjänsteman som den 31 december 1992 eller före det har tjänstgjort i en tjänst

Föreslagen lydelse

rikesministeriet. Avgångsåldern fastställs genom en förordning av inrikesministeriet som utfärdas för det år då en tjänsteman som tjänstgör i tjänsten som chef för Gränsbevakningsväsendet fyller 62 år, en tjänsteman som tjänstgör i en tjänst som biträdande chef för Gränsbevakningsväsendet, general, amiral, överste och kommodor fyller 59 år, en tjänsteman som tjänstgör i en annan militär tjänst eller i en generals- eller överstetjänst i en uppgift som förutsätter flygarutbildning fyller 54 år och en annan tjänsteman som tjänstgör i en uppgift som förutsätter flygarutbildning fyller 49 år. För en tjänsteman som tjänstgör i en militär tjänst ändras avgångsåldern från och med avgångsåldrarna 57–65 år, för en tjänsteman i en generals- eller överstetjänst i en uppgift som förutsätter flygarutbildning från och med avgångsåldern 57 år och för en annan tjänsteman som tjänstgör i en uppgift som förutsätter flygarutbildning från och med avgångsåldern 52 år med lika många månader som den lägsta åldern för ålderspension ändras enligt 102 § 4 mom. i pensionslagen för den offentliga sektorn (81/2016).

Bestämmelser om avgångsåldern för tjänstemän som tjänstgör i andra än militära tjänster finns i statstjänstemannalagen.

Trots det som föreskrivs ovan i denna paragraf gäller följande, om inte något annat följer av 6 mom.:

1) för en tjänsteman som den 31 december 1992 eller före det har tjänstgjort i en tjänst som sjöbevakare och som till utgången av 1994 hade till pensionstid hänförbar tjänstgöringstid

- a) minst 16 år är avgångsåldern 53 år,
- b) minst 13 år är avgångsåldern 53 år och 4 månader,
- c) minst 10 år är avgångsåldern 53 år och 8 månader,
- d) minst 7 år är avgångsåldern 54 år,
- e) minst 3 år är avgångsåldern 54 år och 4 månader,

2) för en tjänsteman som den 31 december 1992 eller före det har tjänstgjort i en tjänst

Gällande lydelse

som gränsbevakare och som till utgången av 1994 hade till pensionstid hänförlig tjänstgöringstid

a) minst 16 år är avgångsåldern 50 år,
b) minst 13 år är avgångsåldern 51 år,
c) minst 10 år är avgångsåldern 52 år,
d) minst 7 år är avgångsåldern 53 år,
e) minst 3 år är avgångsåldern 54 år,
4) för en tjänsteman som den 31 december 1992 eller före det har tjänstgjort i en annan än en militär tjänst och som till utgången av 1994 hade till pensionstid hänförlig tjänstgöringstid

a) minst 16 år är avgångsåldern 60 år,
b) minst 13 år är avgångsåldern 61 år,
c) minst 10 år är avgångsåldern 62 år,
d) minst 7 år är avgångsåldern 63 år,
e) minst 3 år är avgångsåldern 64 år.

I 2 mom. avsedda uppgifter som förutsätter flygarutbildning är uppgiften som ledare för flygverksamhet, utbildningschef vid bevakningsflygdivisionen, chefsflyglärare, chefteorilärare, flyglärare, chef för flygdivision, biträdande chef för flygdivision, flygsäkerhetschef, flygverksamhetsofficer, testpilot, flyggruppchef, chef för helikoptergrupp, flygofficer, pilotofficer, befälhavare på luftfartyg, styrman på luftfartyg och pilot på luftfartyg.

Föreslagen lydelse

som gränsbevakare och som till utgången av 1994 hade till pensionstid hänförlig tjänstgöringstid

a) minst 16 år är avgångsåldern 50 år,
b) minst 13 år är avgångsåldern 51 år,
c) minst 10 år är avgångsåldern 52 år,
d) minst 7 år är avgångsåldern 53 år,
e) minst 3 år är avgångsåldern 54 år,
3) för en tjänsteman som den 31 december 1992 eller före det har tjänstgjort i en annan än en militär tjänst och som till utgången av 1994 hade till pensionstid hänförlig tjänstgöringstid

a) minst 16 år är avgångsåldern 60 år,
b) minst 13 år är avgångsåldern 61 år,
c) minst 10 år är avgångsåldern 62 år,
d) minst 7 år är avgångsåldern 63 år,
e) minst 3 år är avgångsåldern 64 år.

Avgångsåldern enligt 5 mom. stiger årligen från och med 2018, så att om den uppnås år

1) 2018 höjs avgångsåldern med tre månader,

2) 2019 höjs avgångsåldern med sex månader,

3) 2020 höjs avgångsåldern med nio månader,

4) 2021 höjs avgångsåldern med ett år,

5) 2022 höjs avgångsåldern med ett år och tre månader,

6) 2023 höjs avgångsåldern med ett år och sex månader,

7) 2024 höjs avgångsåldern med ett år och nio månader,

8) 2025 eller senare höjs avgångsåldern med två år.

I 2 mom. avsedda uppgifter som förutsätter flygarutbildning är uppgiften som ledare för flygverksamhet, utbildningschef vid bevakningsflygdivisionen, chefsflyglärare, chefteorilärare, flyglärare, chef för flygdivision, biträdande chef för flygdivision, flygsäkerhetschef, flygverksamhetsofficer, testpilot, flyggruppchef, chef för helikoptergrupp, flygofficer, pilotofficer, befälhavare på luftfartyg, styrman på luftfartyg och pilot på luftfartyg.

Gällande lydelse

35 §

Rätt att kvarstå i tjänst efter avgångsåldern

Chefen för gränsbevakningsväsendet kan av vägande skäl och med tjänstemannens samtycke besluta att en tjänsteman som utnämnts av någon annan än republikens president får kvarstå i sin tjänst en viss tid efter avgångsåldern, dock högst till dess tjänstemannen fyller 68 år eller, i fråga om en tjänsteman i en militär tjänst, högst tills han eller hon fyller 55 år.

Beslutet om rätt för en tjänsteman att kvarstå i tjänsten eller ett tjänsteförhållande för viss tid skall fattas innan tjänstemannen uppnår avgångsåldern. Ett tjänsteförhållande upphör utan uppsägning, när den i 1 mom. avsedda tiden löper ut.

Föreslagen lydelse

35 a §

Rätt att kvarstå i tjänst efter avgångsåldern

Chefen för Gränsbevakningsväsendet kan av vägande skäl och med tjänstemannens samtycke besluta att en tjänsteman som utnämnts av någon annan än republikens president får kvarstå i sin tjänst en viss tid efter avgångsåldern, dock högst till *utgången av den månad då en tjänsteman född 1957 eller tidigare fyller 68 år, en tjänsteman född något av åren 1958–1961 fyller 69 år och en tjänsteman född senare än det fyller 70 år. En tjänsteman i en militär tjänst kan under ovan nämnda förutsättningar fortsätta högst till utgången av den månad då han eller hon uppnår den avgångsålder som bestäms i enlighet med 35 §.*

Beslutet om rätt för en tjänsteman att kvarstå i tjänsten eller ett tjänsteförhållande för viss tid ska fattas innan tjänstemannen uppnår avgångsåldern. Ett tjänsteförhållande upphör utan uppsägning, när den i 1 mom. avsedda tiden löper ut.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av gränsbevakningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i gränsbevakningslagen (578/2005) 3 § 1 mom., 15 a och 15 b §, rubriken för 15 c §, 15 c § 1 mom. samt 35 a §, sådana de lyder, 3 § 1 mom. samt 15 a och 15 b § i lag 749/2014 och rubriken för 15 c §, 15 c § 1 mom. och 35 a § i lag 478/2010, som följer:

Gällande lydelse

3 §

Gränsbevakningsväsendets uppgifter

Gränsbevakningsväsendets uppgift är att upprätthålla gränssäkerheten. Gränsbevakningsväsendet samarbetar med andra myndigheter samt med organisationer och invånare för att upprätthålla gränssäkerheten.

Föreslagen lydelse

3 §

Gränsbevakningsväsendets uppgifter

Gränsbevakningsväsendets uppgift är att upprätthålla gränssäkerheten. Gränsbevakningsväsendet samarbetar med andra myndigheter samt med organisationer och invånare för att upprätthålla gränssäkerheten. *Gränsbevakningsväsendet ansvarar för samarbetet med Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån och sköter det internationella samarbete som Gränsbevakningsväsendets uppgifter omfattar.*

15 a §

Begäran om utplacering av europeiska gränskontrollenheter

Beslut om att framställa en begäran till den europeiska gränsförvaltningsbyrån om utplacering av en europeisk gränskontrollenhet enligt artikel 8 a i rådets förordning (EG) nr 2007/2004 om inrättande av en europeisk byrå för förvaltningen av det operativa samarbetet vid Europeiska unionens medlemsstaters yttre gränser, nedan *förordningen om inrättande av en gränsförvaltningsbyrå*, fattas av statsrådet. Om ett hot som riktas mot den allmänna ordningen, den inre säkerheten eller folkhälsan emellertid ovillkorligen förutsätter att begäran framställs utan dröjsmål, får inrikesministern framställa begäran innan frågan avgörs av statsrådet.

15 a §

Assistans från Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån

Statsrådets allmänna sammanträde fattar beslut om framställning av begäran till Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån om en snabb gränsinsats som avses i artikel 15.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1624 om en europeisk gräns- och kustbevakning och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 och upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 863/2007, rådets förordning (EG) nr 2007/2004 och rådets beslut 2005/267/EG (gräns- och kustbevakningsförordningen). Om ett hot som riktas mot den allmänna ordningen, den inre säkerheten eller folkhälsan emellertid ovillkorligen förutsätter att begäran framställs utan dröjsmål, får begäran framställas av inrikesministern innan frågan

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

15 b §

*Deltagande i europeiska gränskontrollenhet-
er*

Beslut om att ställa gränsbevakningsmän till Gränsförvaltningsbyråns förfogande för europeiska gränskontrollenheter i enlighet med artikel 8 d punkt 8 i förordningen om inrättande av en gränsförvaltningsbyrå och om att tillhandahålla tekniskt bistånd fattas av chefen för gränsbevakningsväsendet inom ramen för den nationella kvot som fastställts av inrikesministern.

15 c §

*Gränsbevakningsväsendets deltagande i in-
ternationella uppdrag samt begäran om tek-
niskt eller operativt bistånd*

Beslut om deltagande i andra internationella uppdrag än de som avses i 15 b § och om begäran om ökat bistånd enligt artikel 8 i förordningen om inrättande av en gränsförvaltningsbyrå fattas av gränsbevakningsväsendet.

15 b §

***Deltagande i Europeiska gräns- och kustbe-
vakningsbyråns verksamhet samt lämnande
av och begäran om tekniskt eller operativt
bistånd***

Beslut om att enligt artikel 17.9 i gräns- och kustbevakningsförordningen till Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån ställa gränsbevakningsmän till förfogande för en snabb gränsinsats fattas av chefen för Gränsbevakningsväsendet inom gränserna för Finlands kvot som fastställs i gräns- och kustbevakningsförordningen.

Gränsbevakningsväsendet beslutar om sitt deltagande i Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns andra insatser och övriga verksamhet samt inom sitt ansvarsområde om lämnande av eller begäran om i gräns- och kustbevakningsförordningen avsett tekniskt eller operativt bistånd

Staben för gränsbevakningsväsendet är den nationella kontaktpunkt som avses i artikel 23 i gräns- och kustbevakningsförordningen.

15 c §

*Gränsbevakningsväsendets deltagande i in-
ternationella uppdrag*

Gränsbevakningsväsendet beslutar om sitt deltagande i andra än i 15 b § avsedda internationella uppdrag.

Gällande lydelse

35 a §

Befogenheter för tjänstemän som i Finland deltar i insatser och pilotprojekt som samordnas av den byrå som avses i förordningen om inrättande av en gränsförvaltningsbyrå samt tjänstemännens rätt att använda maktmedel

De som hör till en snabb gränsinsatsenhet som är utplacerad i Finland på Finlands begäran och gästande tjänstemän som deltar i gemensamma insatser och pilotprojekt i Finland har samma befogenheter att utföra uppgifter enligt kodexen om Schengengränserna som gränsbevakningsmännen har enligt denna lag. De ovan avsedda tjänstemännen har även rätt att använda maktmedel enligt 35 § 1 mom. i en behörig finsk tjänstemans närvaro, om deras hemmedlemsstat har gett sitt samtycke och rätten inte har begränsats i den operativa plan som avses i artikel 8e i förordningen om inrättande av en gränsförvaltningsbyrå eller i de instruktioner som Finland utfärdar i enlighet med artikel 5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 863/2007 om inrättande av en mekanism för upprättande av snabba gränsinsatsenheter och om ändring av rådets förordning (EG) nr 2007/2004 vad beträffar den mekanismen och regleringen av gästande tjänstemäns uppgifter och befogenheter.

Föreslagen lydelse

35 a §

*Befogenheter för tjänstemän som i Finland deltar i insatser och pilotprojekt som samordnas av **Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån** samt tjänstemännens rätt att använda maktmedel*

De som hör till en snabb gränsinsatsenhet som är utplacerad i Finland på Finlands begäran eller med stöd av artikel 19 i gräns- och kustbevakningsförordningen och gästande tjänstemän som deltar i gemensamma insatser och pilotprojekt i Finland har när de följer anvisningar av en behörig finsk tjänsteman samma befogenheter att utföra uppgifter enligt kodexen om Schengengränserna som gränsbevakningsmännen har enligt denna lag med undantag för beslut enligt artikel 14 att neka inresa. De ovan avsedda tjänstemännen har även rätt att använda maktmedel enligt 35 § 1 mom. i en behörig finsk tjänstemans närvaro, om deras hemmedlemsstat har gett sitt samtycke och rätten inte har begränsats i den operativa plan som avses i artikel 16 i gräns- och kustbevakningsförordningen eller i de anvisningar enligt artikel 21 i gräns- och kustbevakningsförordningen som Finland har meddelat.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av 39 § i lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet (579/2005)
39 § 1 mom. 3 punkten, sådan den lyder i lag 1182/2013, som följer:

Gällande lydelse

39 §

Annat utlämnande av uppgifter till utlandet

Gränsbevakningsväsendet får trots sekretessbestämmelserna lämna ut uppgifter ur sina personregister med hjälp av teknisk anslutning eller som en datamängd till

3) den europeiska byrån för förvaltningen av det operativa samarbetet vid Europeiska unionens medlemsstaters yttre gränser på det sätt som anges i rådets förordning (EG) nr 2007/2004 om inrättande av en europeisk byrå för förvaltningen av det operativa samarbetet vid Europeiska unionens medlemsstaters yttre gränser samt till de tjänstemän i en medlemsstat som deltar i sådana av byrån samordnade gemensamma insatser och pilotprojekt i Finland som avses i den förordningen,

Föreslagen lydelse

39 §

Annat utlämnande av uppgifter till utlandet

Gränsbevakningsväsendet får trots sekretessbestämmelserna lämna ut uppgifter ur sina personregister med hjälp av teknisk anslutning eller som en datamängd till

3) Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån på det sätt som anges i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1624 om en europeisk gräns- och kustbevakning och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 och upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 863/2007, rådets förordning (EG) nr 2007/2004 och rådets beslut 2005/267/EG, till de tjänstemän i en medlemsstat som deltar i sådana av byrån samordnade gemensamma insatser och pilotprojekt i Finland som avses i den förordningen samt till en sambandsman som avses i artikel 12 i den förordningen,

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 9 kap. i polislagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 9 kap. i polislagen (872/2011) nya 9 a och 9 b § som följer:

Gällande lydelse

9 kap.

Särskilda bestämmelser

Föreslagen lydelse

9 kap.

Särskilda bestämmelser

9 a §

Deltagande i Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns verksamhet

Polisstyrelsen beslutar om

1) ställande av polismän till Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns förfogande som sådana eskortörer vid återvändande med tvång som avses i artikel 30.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1624 om en europeisk gräns- och kustbevakning och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 och upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 863/2007, rådets förordning (EG) nr 2007/2004 och rådets beslut 2005/267/EG (gräns- och kustbevakningsförordningen),

2) att till Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån framställa en begäran enligt artikel 30.4 i gräns- och kustbevakningsförordningen om att i Finland till förfogande få eskortörer vid återvändande med tvång,

3) att sända ut polismän till Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns insatser och övriga verksamhet.

Inrikesministeriet beslutar om att till Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån framställa en begäran om att i Finland inleda en återvändandeintervention som avses i artikel 33.1 och en snabb återvändandeintervention som avses i artikel 33.2 i gräns- och kustbevakningsförordningen.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

*Polisstyrelsen ska utan dröjsmål under-
rätta inrikesministeriet om en begäran och
utsändning av polismän som avses i 1 mom.
2 och 3 punkten. I en exceptionell situation
kan inrikesministeriet besluta att dra tillbaka
en begäran som framställts eller avsluta
samarbete som inletts av Polisstyrelsen.*

*När en polisman utför ett i gräns- och kust-
bevakningsförordningen avsett uppdrag, ska
på polismannens befogenheter tillämpas de
bestämmelser som gäller för tjänsteuppdrag
som utförs i Finland, om inte något annat föl-
jer av gräns- och kustbevakningsförordning-
en.*

*Utöver vad som föreskrivs om beslutsfat-
tande i 2 mom. finns det bestämmelser om
beslutsfattandet vid begäran om internation-
ellt bistånd i lagen om beslutsfattandet vid
lämnande av och begäran om internationellt
bistånd (/).*

9 b§

***Befogenheter för främmande staters tjäns-
temän vid Europeiska gräns- och kustbe-
vakningsbyråns återvändandeuppdrag***

*När en främmande stats behöriga tjänste-
man deltar i Finland i verksamhet som avses
i artikel 30.1 och 30.3 samt artikel 33.1 och
33.2 i gräns- och kustbevakningsförordning-
en, har tjänstemannen rätt att enligt anvis-
ningar från en finsk polisman utöva en pol-
ismans sådana befogenheter som en finsk
polisman med stöd av sina befogenheter an-
visar tjänstemannen. En främmande stats be-
höriga tjänsteman har rätt att under en finsk
polismans uppsikt använda sådana maktme-
del som polismannen med stöd av sina befo-
genheter anvisar tjänstemannen.*

*En främmande stats behöriga tjänsteman
som deltar i verksamhet som avses i 1 mom.
har med den utsändande statens samtycke
rätt att bära vapen, ammunition och annan
utrustning.*

*En behörig tjänsteman från en främmande
stat har rätt att använda ett maktmedelsred-
skap endast om en finsk polisman inom ra-
men för sina befogenheter bemyndigar den
behöriga tjänstemannen till det i ett enskilt
fall, om inte något annat följer av artikel 40 i
gräns- och kustbevakningsförordningen.*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

På främmande staters behöriga tjänstemän som med bemyndigande av en finsk tjänsteman använder maktmedel eller tar till nödvärn tillämpas 2 kap.17 § 1 och 2 mom. Bestämmelser om excess vid användning av maktmedel finns i 4 kap. 6 § 3 mom. och 7 § i strafflagen. Bestämmelser om excess i nödvärn finns i 4 kap. 4 § 2 mom. och 7 § i strafflagen.

Vad som i 1 och 3 mom. föreskrivs om en finsk polisman tillämpas också på en finsk gränsbevakningsman.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av 17 § i skjutvapenlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i skjutvapenlagen (1/1998) 17 § 1 mom. 13 punkten, sådan den lyder i lag 689/2013,
som följer:

Gällande lydelse

17 §

Undantag från tillämpningsområdet

Denna lag gäller inte

13) överföring till eller från Finland och innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som innehavs av sådana tjänstemän från Europeiska unionens medlemsstater som är verksamma på finskt territorium och som avses i rådets förordning (EG) nr 2007/2004 om inrättande av en europeisk byrå för förvaltningen av det operativa samarbetet vid Europeiska unionens medlemsstaters yttre gränser och i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 863/2007 om inrättande av en mekanism för upprättande av snabba gränsinsatsenheter och om ändring av rådets förordning (EG) nr 2007/2004 vad beträffar den mekanismen och regleringen av gästande tjänstemäns uppgifter och befogenheter,

Föreslagen lydelse

17 §

Undantag från tillämpningsområdet

Denna lag gäller inte

13) överföring till eller från Finland och innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som *innehas* av sådana tjänstemän från Europeiska unionens medlemsstater som är verksamma på finskt territorium och som avses i *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1624 om en europeisk gräns- och kustbevakning och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 och upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 863/2007, rådets förordning (EG) nr 2007/2004 och rådets beslut 2005/267/EG,*

Denna lag träder i kraft den 20.